

Pohjois-Savon aluetalouskatsaus

Kevät 2018

7.5.2018

7.5.2018

SISÄLLYSLUETTELO**Sisällys**

Tiivistelmä.....	2
1. Aluetalous Pohjois-Savossa	5
1.1 Liikevaihto.....	5
1.2 Vienti.....	13
1.3 Palkkasumma.....	18
2. Työvoimavarat ja työllisyys.....	27
3. Pohjois-Savon kehityskuva	30
3.1 Maakuntien vertailu 1-6/2017.....	30
3.2 Toimialojen kehitys v. 2006 – 2017 ja v. 2017	31
3.3 Toimialojen trendit v.2005 - joulukuu 2017	34

7.5.2018

Tiivistelmä

Vahva viime vuosi niin Pohjois-Savossa kuin koko maassa

Taloukasvu on viime vuosina ollut vahvaa. Vuonna 2017 Pohjois-Savossa yritysten liikevaihto kasvoi 6,7 %. Koko maassa liikevaihdon kasvu oli 6,1 %, eli koko maassakin kasvu on kiihtynyt. Maakuntien välisessä vertailussa Pohjois-Savo oli liikevaihdon osalta maakuntien keskikastia mutta viennissä kärkimaakuntia. Pohjois-Savossa vienti kasvoi viime vuonna 16,4 % ja vienti oli vahvaa molemmilla vuosipuoliskoilla. Vuotta aikaisemmin vienti kasvoi 3,6 %. Koko maassa viime vuonna vienti piristyi 7,8 % kasvuun eli koko maan vienti on lähtenyt vetämään. Vuonna 2017 palkkasumman kasvu oli Pohjois-Savossa ja koko maassa 2,2 %.

Viime vuonna liikevaihdon kasvu oli Sisä-Savon (10,2 %) ja Ylä-Savon (8,4 %) ja Koillis-Savon (11,8 %) seuduilla parempaa kuin maan keskimääräinen kehitys. Varkauden seudullakin kasvua oli 5,8 % ja Kuopion seudulla 5,6 %. Kaikilla seuduilla ylitettiin pitkän ajan kasvutaso. 2005-2017 nopeinta yritysten liikevaihdon kasvu on ollut Ylä-Savossa (3,4 %) ja Sisä-Savo + alueella (4 %). Myös Kuopion (3,2 %) kasvu on ollut maan keskimääräistä 2,3 % vuosikasvua nopeampaa. Erittäin positiivista on Varkauden seudun piristyminen useamman heikon vuoden jälkeen, joskin pitkän ajan kasvu on vielä miinuksella. Myös pieni Koillis-Savon alue on piristynyt usean heikomman vuoden jälkeen.

Liikevaihto kasvoi lähes kaikilla aloilla

Pohjois-Savossa teollisuus jatkoi vuonna 2015 alkanutta kasvua, viime vuonna kasvua oli 9,7 %. Koko maassa teollisuuden liikevaihto kääntyi 7,8 % kasvuun useamman heikomman vuoden jälkeen. Metalliteollisuuden liikevaihdon kasvu jatkoi hyvällä 11 % tasolla. Alan suurin ryhmä on metallituotteiden ja koneiden laitteiden valmistus, missä kasvua oli 12,2 %. Elintarviketeollisuudessa liikevaihto kasvoi 2,7 %, heikon loppuvuoden seurauksena. Kehitys on kuitenkin lähellä pitkän ajan keskitasoa. Metsäteollisuudelle vuosi 2017 oli erittäin positiivinen. Liikevaihdon arvo kasvoi mekaanisessa puunjalostuksessa 14,6 % ja sellussa ja kartongissa 6,8 %. Viime vuoden kasvu on selvästi keskimääräistä vuosikasvua parempaa. Energiateknologialle viime vuosi oli selkeä kasvun vuosi (10,3 %). Koko maassa alan liikevaihto kasvoi vain 0,9 %.

Rakentamisessa on takana kaksi vahvaa vuotta. Viime vuonna kasvua oli jopa 10,4 ja vuonna 2016 10,3 %. Koko maassa rakentamisen liikevaihto kasvoi 8,4 %. Kuljetusalalla liikevaihdon arvo kehittyi useita vuosia maltillisesti, mutta viime vuonna kasvua oli 5,1 %. Matkailuklusterin liikevaihto kasvoi 4,5 %. Koko maassa alan kehitys on ollut pitkällä ajalla Pohjois-Savo parempaa. Viime vuonna liikevaihto kasvoi koko maassa 6,7 %. Terveysklusterin kasvu oli Pohjois-Savossa heikkoa usean vuoden ajan, mutta nyt takana on kaksi kasvun vuotta. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 9,8 %. Pitkän aikavälin kasvu on 5,8 % vuodessa. Koko maassa terveysteknologia kasvoi 2,8 %. Suhteessa alaan kohdistuviin odotuksiin ja kehittämispanostuksiin on alan toiminta kuitenkin vielä varsin pienimuotoista Pohjois-Savossa.

Vientiyrityksillä vahva vuosi, vain elintarviketeollisuuden vienti laski

Teollisuuden viennin arvo kasvoi hyvin koko viime vuoden ja kasvu oli selvästi parempaa kuin koko maassa. Pitkällä ajalla Pohjois-Savon viennin kasvu on ollut aavistuksen koko maata parempaa. Vienti oli vahvaa kaikilla toimialoilla pl. elintarviketeollisuus. Sahatavaran vienti (18,7 %) jatkoi viime vuonna jo vuonna 2016 alkanutta hyvää kehitystä. Pitkän ajan kasvu (4,6 %) on ollut selvästi koko maan kehitystä (1,0 %) parempaa. Sellu- ja paperiteollisuudessa vienti kasvoi 9,0 %, edellisvuoden laskun jälkeen. Koko maassa kasvua oli 3,6 %. Muussa teollisuudessa (kemian teoll.) vuosivaihtelut ovat olleet suuria. Viime vuonna vienti nousi jopa 19,1 %, mutta takana on kaksi selvästi heikompa vuotta. Elintarvikkeiden vienti säilyi lähes ennallaan. Alkuvuosi oli selvästi loppuvuotta positiivisempi. Koko maassa alan vienti on kehittynyt tasaisemmin, viime vuonna kasvua oli 2,9 %.

Koko metalliteollisuuden vienti kasvoi viime vuonna Pohjois-Savossa jopa 19,0 %, koko maassakin 10,1 % parin heikomman vuoden jälkeen. Energiateknologian vienti laski usean vuoden ajan, mutta nyt takana on

7.5.2018

kaksi kasvun vuotta. Viime kasvua oli 28,1 % etenkin vahvan alkuvuoden ansiosta. Koko maassa alan viennin kehitys piristyi myös viime vuonna (11,5 %). Terveysteknologian vienti laski myös usean vuoden ajan, mutta on kasvanut nyt kahtena vuonna peräkkäin. Viime vuonna kasvua 10,7 %. Koko maassa ala on kasvanut useana vuonna peräkkäin, viime vuonna 3,0 %.

Eniten vienti kasvoi Ylä-Savon seudulla (25,8 %) ja Sisä-Savossa (24,5 %). Varkauden seudulla vienti on myös piristynyt, kasvua viime vuonna 15,2 %. Kuopion seudulla vienti kasvoi (8,6 %) yhden heikomman vuoden jälkeen. Vuosien 2005-2017 keskimääräinen viennin kasvu on ollut Sisä-Savossa 7,5 %, Ylä-Savossa 7,7 %, Kuopion seudulla 2,0 % ja Varkauden seudulla -2,2 %

Palkkasumma kasvoi Koillis-Savon seutua lukuun ottamatta

Vuonna 2017 palkkasumman kasvu oli Pohjois-Savossa ja koko maassa 2,2 %. Teollisuudessa kasvu koheni Pohjois-Savossa 3,1 %:iin kun koko maassa kasvua oli 1,5 %. Teollisuudessa palkkasumma kasvoi etenkin sähkötekniikassa (7,8 %), mekaanisessa puussa (4,3 %) sekä metalliteollisuudessa (5,6 %). Näiden alojen kasvu oli viime vuonna myös koko maan kehitystä parempaa.

Kuopion seudulla palkkasumma kasvoi nyt toista vuotta peräkkäin. Palkkasumma kasvoi eniten rakentamisessa (8,3 %) ja puutuoteteollisuudessa (8,3 %). Ylä-Savossa palkkasumma kasvoi nopeasti rakentamisessa (9,8 %) ja metalliteollisuudessa (11,5 %). Näiden alojen liikevaihto kasvoi myös nopeasti. Varkauden seudulla kaikkien toimialojen palkkasumma kasvoi maltillisesti (1,0 %). Merkittävimmin palkkasumma kasvoi rakentamisessa (6,3 %) ja energiateknologiassa (4,9 %). Molemmassa kasvu keskimääräisen kasvun yläpuolella. Koillis-Savossa palkkasumman arvo laski viime vuonna -2,2 %. Ainoastaan teollisuuden ja rakentamisen palkkasumma kasvoi. Sisä-Savossa palkkasumman kasvu oli 0,8 %. Viime vuosina palkkasumman kasvua on kiihdyttänyt elintarviketeollisuus 3,3 % keskimääräisellä vuosikasvulla. Viime vuonna alan palkkasumma nousi 2,7 %.

Väestökehitykselle huono vuosi

Tammi-joulukuussa 2017 Pohjois-Savon väestökehitys on ollut heikointa yli 10 vuoteen. Sama tilanne on koko Itä-Suomessa. Edellisen kerran Pohjois-Savo menetti väestöä yhtä paljon vuonna 2001. Koko maakunta menetti tammi-joulukuussa 2017 väestöä -1123, vuonna 2016 tappio oli -353. Pohjois-Savon heikentynyt väestökehitys johtuu ensi sijassa maakunnan ja sen keskuksen heikentyneestä muuttoliikkeen vetovoimasta. Ikärakenteesta johtuva väkimäärän väheneminen lisää menetyksiä. Pohjois-Savossa väestökehitys, väestön hyvinvointi ja yritysten talouden ja viennin kasvu kulkevat eri suuntaan. Kasvu on yrityksissä ollut myös viime vuoden puolella kovaa, mutta väki vähenee. Pohjois-Savon kannalta merkittävää on se, että etelän suurten talousalueiden vahva kehitys on lisännyt näiden alueiden työvoiman kysyntää lisäten näiden alueiden jo muutenkin vahvaa imua.

Positiivinen työllisyyskehitys jatkuu

Työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Savon TE-toimistoissa vuonna 2017 keskimäärin 13 518. Vuoden takaiseen verrattuna laskua oli 11 prosenttia. Työttömien osuus työvoimasta lähti Pohjois-Savossa laskuun jo maaliskuussa 2016 ja on sen jälkeen jatkanut laskuaan. Laskuvauhti voimistui vuoden 2017 loppupuolella. Työttömyys on vähentynyt kaikissa ikäryhmissä ja vähenemä koskee sekä miesten että naisten työttömyyttä. Pohjois-Savon työttömyys alenee kuitenkin hieman muuta maata hitaampaan tahtiin.

Nuorten työttömyys on laskenut koko viime vuoden ajan ja vuoden 2017 lopussa nuoria, alle 25-vuotiaita oli työttömänä lähes 21 % edellisvuotta vähemmän. Pitkäaikaistyöttömien eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana siten, että alkuvuodesta 2017 pitkäaikaistyöttömien määrä laski noin 3 %:n kuukausi-vauhtia, kiihtyen loppu vuodesta jopa 20 %:iin edelliseen vuoteen verrattuna.

7.5.2018

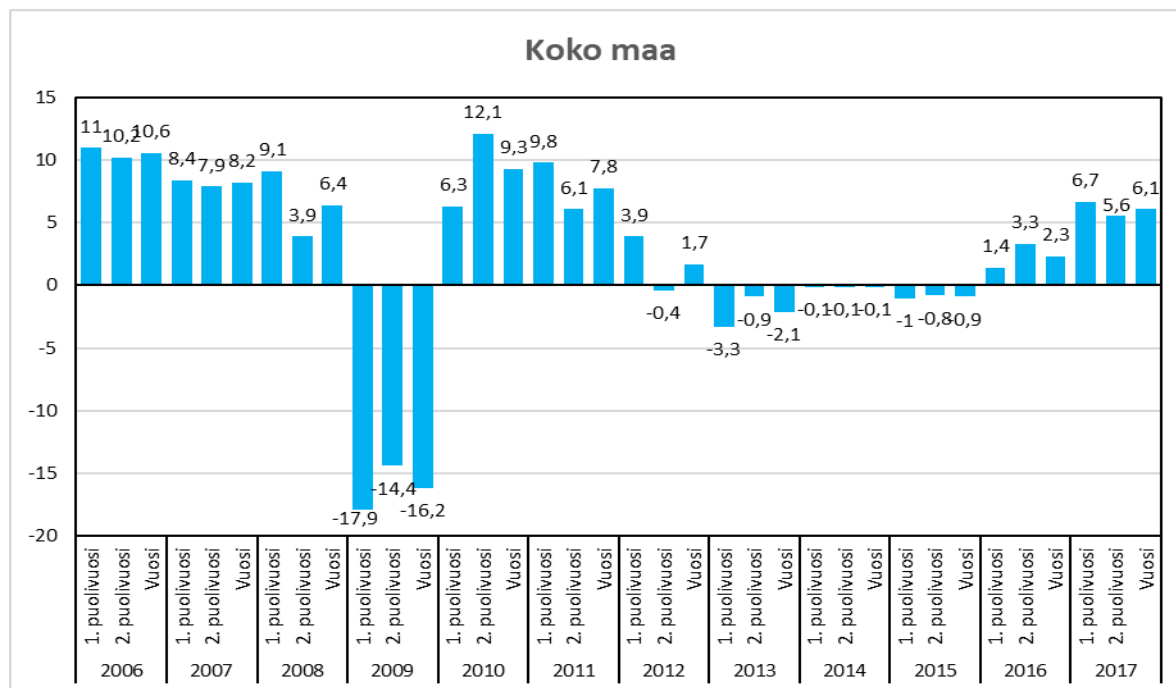
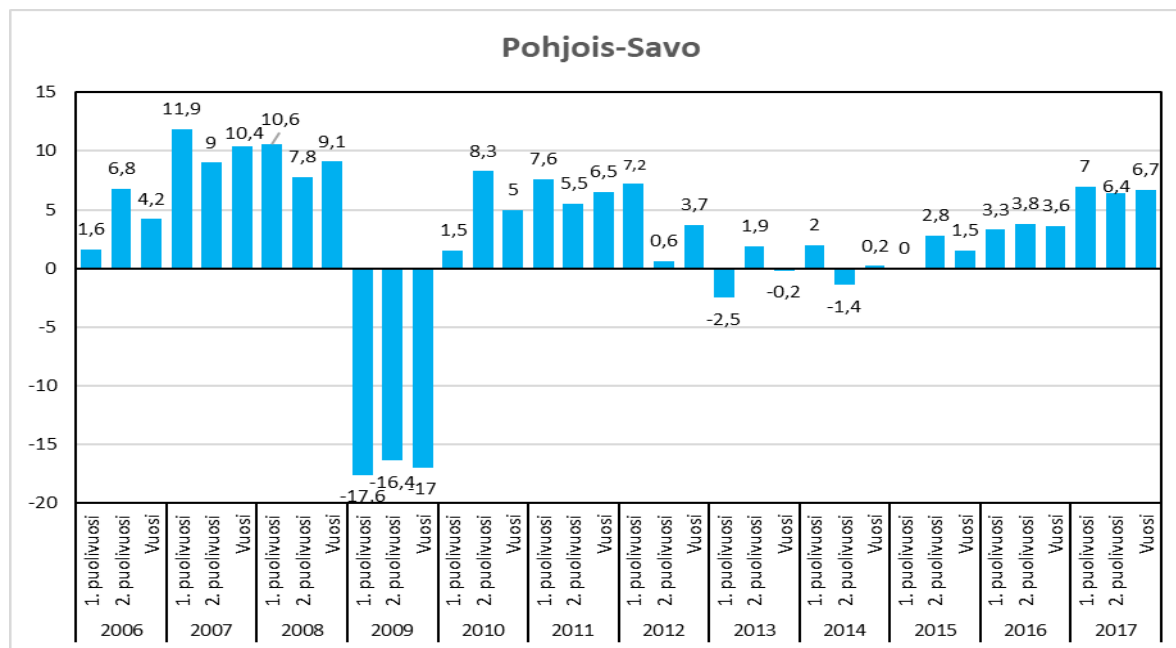
Huomioitavaa kevään 2018 katsauksessa

Aiemmista aluetaloukatsauksista poiketen kevään 2018 raportissa ei tuoda esille euroestimaatteja. Tämä johtuu tilastokeskuksen tuottaman aineiston luotettavuusongelmista, joita on ilmennyt eri seutujen ja toimialojen euromääräisiin volyymitietoihin liittyen. Kevään katsauksessa kuvataan vuosimuutoksia ja näitäkin tietoja tulee pitää suuntaa-antavina.

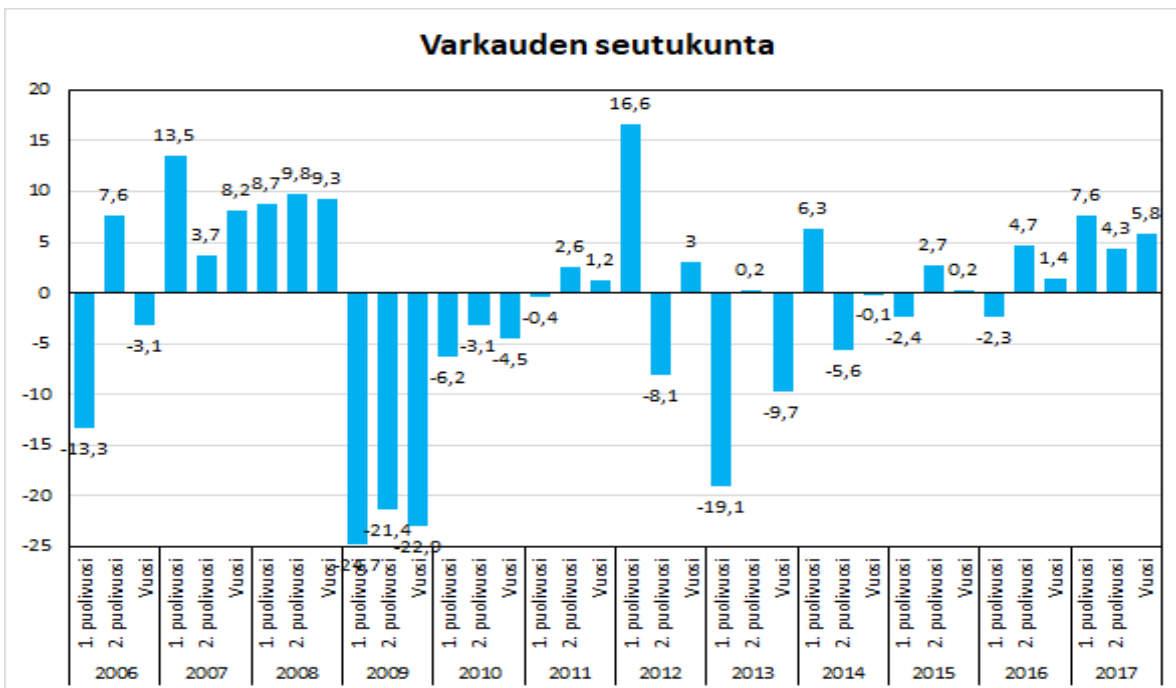
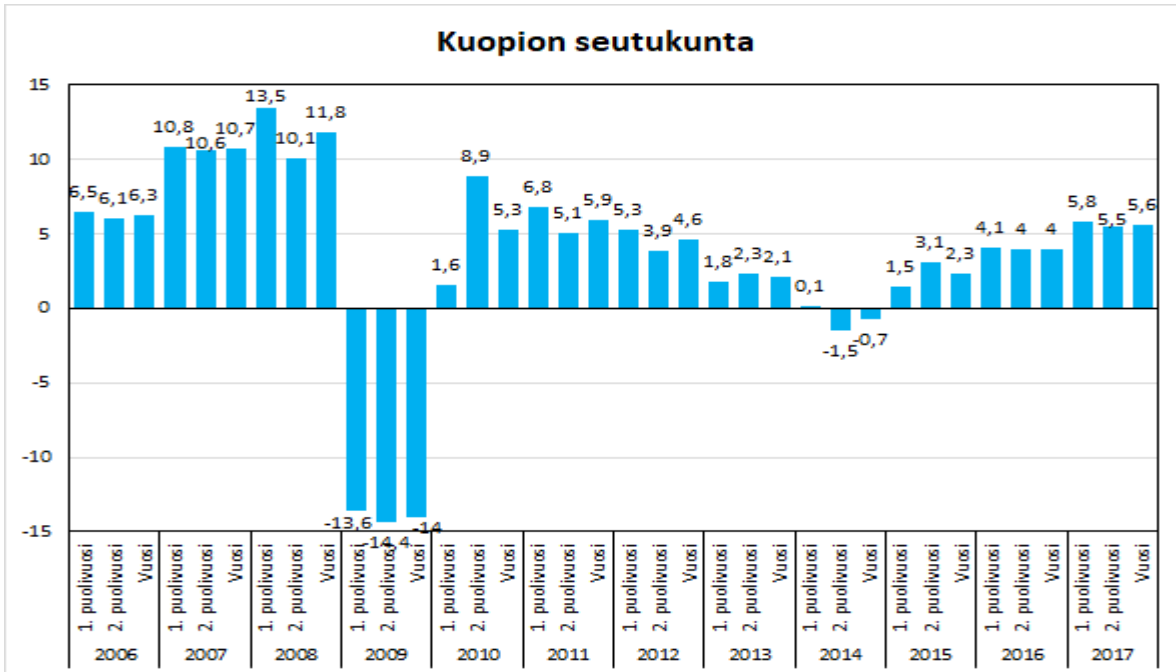
7.5.2018

1. Aluetalous Pohjois-Savossa

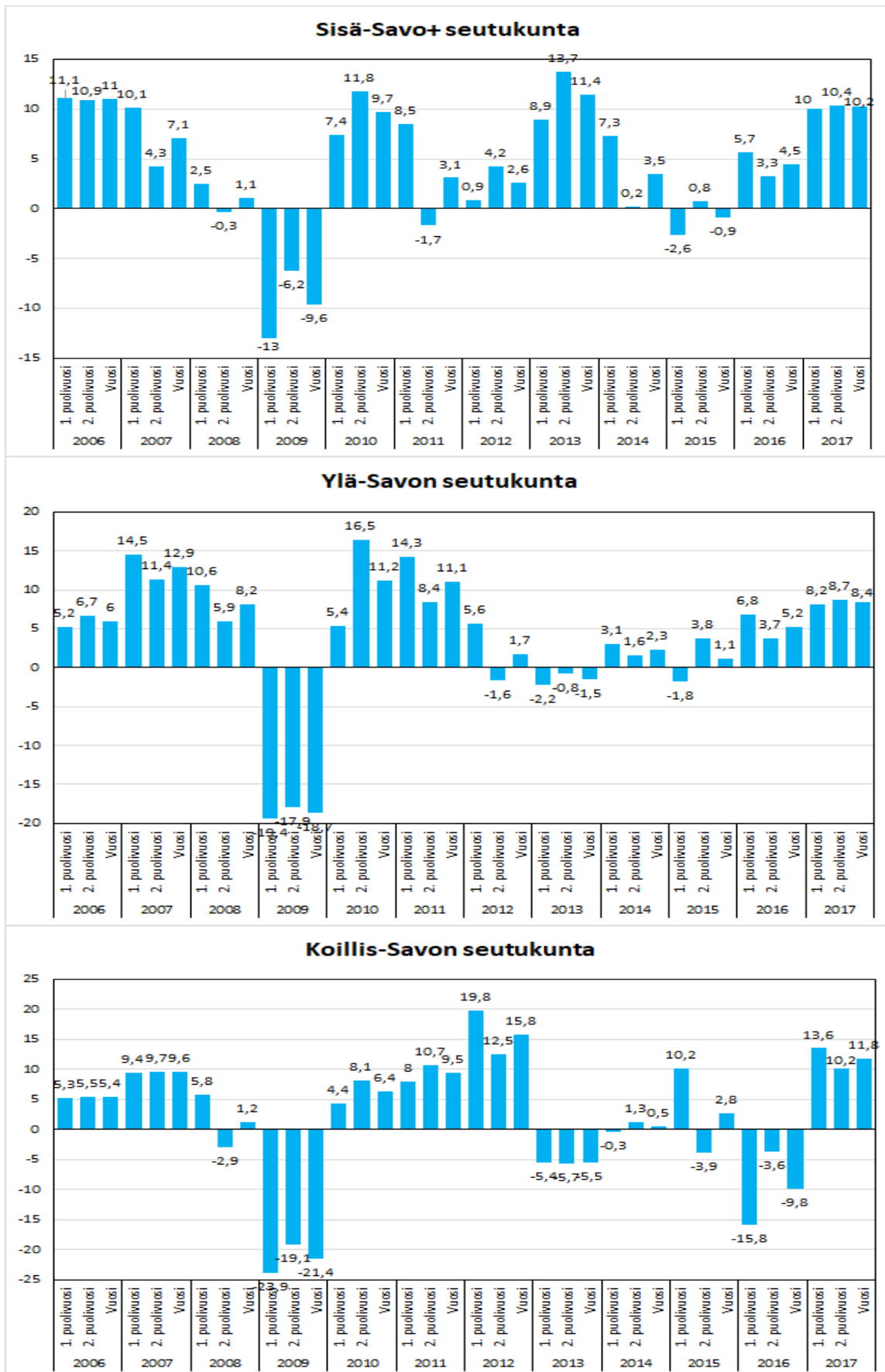
1.1 Liikevaihto

7.5.2018

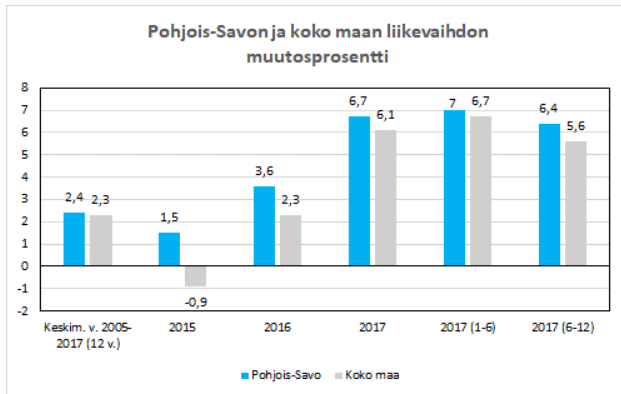

7.5.2018

7.5.2018

Vuonna 2017 Pohjois-Savossa yritysten liikevaihto kasvoi 6,7 %. Koko maassa liikevaihdon kasvu oli 6,1 %, eli koko maassakin kasvu on kiihtynyt. Vuoden 2017 molemmilla puoliskoilla kasvu on ollut tasaista niin Pohjois-Savossa kuin koko maassa.

Vuosina 2005-2017 liikevaihdon kasvu on Pohjois-Savossa ollut 2,4 % vuodessa, koko maassa 2,3 %.

Viime vuonna liikevaihdon kasvu oli Sisä-Savon (10,2 %) ja Ylä-Savon (8,4 %) ja Koillis-Savon (11,8 %) seuduilla parempaa kuin maan keskimääräinen kehitys. Varkauden seudullakin kasvua oli 5,8 % ja Kuopion seudulla 5,6 %. Kaikilla seuduilla ylitettiin pitkän ajan kasvutaso.

Kauppa ja metalliteollisuus edelleen suurimmat toimialat Pohjois-Savossa

Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon vuosimuutos (%) 2005-2017, 2015, 2016 ja 2017 sekä puolivuosi muutokset 1-6 ja 7-12 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Pohjois-Savon maakunta						
Kaikki toimialat	2,4	1,5	3,6	6,7	7	6,4
Teollisuus	1	0,1	3,6	9,7	12	7,6
Kaivostoiminta ja louhinta	8,2	2,2	3,6	13,7	18,7	9,2
Elintarviketeollisuus	2,9	-5,2	6	2,7	5,4	0,3
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	2,7	2,3	12,4	14,6	15	14,1
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	-3,3	-5,5	-9	6,8	7,8	5,9
Metalliin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,4	4	4,3	12,2	16,6	8,6
Koko metalli	1,5	3,7	4,7	11,2	15,7	7,5
Sähkötekninen valmistus	3,7	0,5	10,2	12,3	11,1	13,5
Kulkuneuvojen valmistus	-1	1,9	4,8	-9,9	6,2	-23,5
Muu teollisuus	0,2	-5,1	-9,8	7,8	10,7	5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0,3	14,6	0,2	-4,9	-6,6	-3,2
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	1,8	0,4	2	5,1	5,1	5,1
Tietojenkäsittelypalvelut	4,7	-0,1	2,2	9,1	6,3	11,8
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	5,2	-0,9	10,3	10,4	11,8	9,4
Tukku- ja vähittäiskauppa	1,6	0,1	2,4	2,8	1,8	3,7
Uusi yrityspalvelut	4,8	4,1	-1,4	6,6	4,2	9
Matkailuklusteri	3,4	8	1,8	4,5	2,9	6,1
Terveysteknologiaklusteri	5,8	-8,9	7,5	9,8	7,8	11,6
Energiateknologiaklusteri	0,5	6,2	2,2	10,3	19,8	3,1

Pohjois-Savossa hyvä vire jatkuu – myös koko maa piristynyt

Kaikkien toimialojen yritysten liikevaihto kasvoi Pohjois-Savossa viime vuonna 6,7 %, koko maassa 6,1 %. Pohjois-Savossa kasvu ylitti selvästi pitkän ajan 2,4 % vuosikasvun. Myös koko maassa ylitettiin pitkän ajan vuosikasvu 2,3 % useamman heikomman vuoden jälkeen.

Pohjois-Savossa teollisuus jatkoi vuonna 2015 alkanutta kasvuaan, viime vuonna kasvua oli 9,7 %. Koko maassa teollisuuden liikevaihto kääntyi selvään 7,8 % kasvuun useamman heikomman vuoden jälkeen. Pohjois-Savossa teollisuus on pärjännyt koko maata paremmin.

Metalliteollisuuden liikevaihdon kasvu jatkoi hyvällä 11 % tasolla. Alan suurin ryhmä on metallituotteiden ja koneiden laitteiden valmistus, missä kasvua oli 12,2 %. Koko maassa metalliteollisuuden liike-

7.5.2018

vaihto kääntyi useamman heikomman vuoden jälkeen kasvuun (8,9 %).

Elintarviketeollisuudessa liikevaihto kasvoi 2,7 %, heikon loppuvuoden seurauksena. Kehitys on kuitenkin lähellä pitkän ajan keskitasoa. Koko maassa alan liikevaihto kasvoi viime vuonna 1,6 % useamman heikomman vuoden jälkeen.

Metsäteollisuudelle vuosi 2017 oli erittäin positiivinen. Liikevaihdon arvo kasvoi mekaanisessa puunjalostuksessa 14,6 % ja sellussa ja kartongissa 6,8 %. Viime vuoden kasvu on selvästi keskimääräistä vuosikasvua parempaa. Kemiallisessa puunjalostuksessa volyyymi oli useita vuosia laskeva. Koko maassa mekaanisen puunjalostuksen liikevaihto kasvoi viime vuonna 8,4 % ja kemiallisen 3,9 %.

Energiateknologialle viime vuosi oli kasvun vuosi (10,3 %). Vuositason vaihtelut voivat olla kuitenkin merkittäviä mm. suurten tilausten kirjautumisajan kohdan vuoksi. Koko maassa alan liikevaihto kasvoi vain 0,9 %.

Rakentamisessa on takana kaksi vahvaa vuotta. Viime vuonna kasvua oli jopa 10,4 ja vuonna 2016 10,3 %. Koko maassa rakentamisen liikevaihto kasvoi 8,4 %.

Kuljetusalalla liikevaihdon arvo kehittyi useita vuosia maltillisesti, mutta viime vuonna kasvua oli 5,1 %. Koko maassa tilanne on myös parantunut, kasvua viime vuonna oli 5 %.

Yrityspalvelujen (KIBS) toimialoilla yritysten liikevaihto kasvoi 6,6 % yhden heikomman vuoden jälkeen. Alan pidemmän ajan kasvu on ollut hyvä 4,8 % vuodessa. Alalla on myös uusia nopeasti kasvavia tietoteknisesti suuntautuneita ja vientiä lisääviä yrityksiä. Koko maassa kasvua oli 6,4 %, mutta pidemmällä ajalla kasvu on ollut vähän Pohjois-Savoa hitaampaa.

Tietojenkäsittelyn kasvu oli viime vuonna 9,1 %, selvästi keskimääräistä vuosikasvua (4,7 %) parempaa. Koko maassa pitkä ajan kasvu on ollut parempi 7,4 % ja viime vuonna 7,9 %.

Kaupan ala jatkaa tasaista kasvua, viime vuonna kasvua oli 2,8 %. Koko maassa liikevaihto kasvoi 4,6 %.

Matkailuklusterin liikevaihto kasvoi 4,5 %. Koko maassa alan kehitys on ollut pitkällä ajalla Pohjois-Savoa parempaa. Viime vuonna liikevaihto kasvoi koko maassa 6,7 %.

Terveysklusteri sisältää tässä seurannassa lääkekehityksen, lääkevalmistuksen, alan konsultoinnin sekä terveystekniikan mittalaitteet. Alan kasvu oli Pohjois-Savossa heikkoa usean vuoden ajan, mutta nyt takana on kaksi kasvun vuotta. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 9,8 %. Pitkän aikavälin kasvu on 5,8 % vuodessa. Koko maassa terveysteknologia kasvoi viime vuonna 2,8 %.

Koko maan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon vuosimuutos (%) 2005-2017, 2015, 2016 ja 2017 sekä puoli-vuosimuutokset 1-6 ja 7-12 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Koko maa						
Kaikki toimialat	2,3	-1	1,4	6,1	6,7	5,6
Teollisuus	0,8	-3,4	-0,9	7,8	9,5	6,1
Kaivostoiminta ja louhinta	6	-4	2,8	16,3	19,9	13,2
Elintarviketeollisuus	1,9	-4,4	-0,7	1,6	1,1	2
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	0,5	-3	4,3	8,4	8	8,8
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	0,1	2,5	2,2	3,9	3	4,7
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,9	4,7	-5,6	9,4	12,2	6,9
Koko metalli	0,1	2	-2,9	8,9	11,9	6,1
Sähkötekniinen valmistus	-3,3	-2,8	-3,4	7,5	12	3,5
Kulkuneuvojen valmistus	3	-2,4	25	9,6	8,8	10,4
Muu teollisuus	2,3	-19,1	-3,4	12,7	15	10,5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	2,4	7,5	2,4	4,8	6,8	3
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	1,4	-0,4	-0,2	5	4,7	5,4
Tietojenkäsittelypalvelut	7,4	19,1	0,6	7,9	10,3	5,5
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,6	4,7	8,8	8,4	9,7	7,4
Tukku- ja vähittäiskauppa	1,7	-3,1	0,6	4,6	4,4	4,9
Uusi yrityspalvelut	4,6	2,6	4,9	6,5	6,2	6,7
Matkailuklusteri	3,8	1,6	5,6	6,7	6	7,3
Terveysteknologiaklusteri	5,2	7,3	5,1	2,8	8,8	-2,6
Energiateknologiaklusteri	1,7	3,7	-5,1	0,9	4,3	-2,6

7.5.2018

Liikevaihto kasvoi kaikilla seuduilla

Yritysten liikevaihdon keskimääräinen kasvu-% seuduittain vuodessa v. 2005-2017 ja vuosina 2015, 2016 ja 2017 sekä puolivuosi muutokset 1-6 ja 7-12 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kaikki toimialat						
Kuopion seutukunta	3,2	2,3	4	5,6	5,8	5,5
Varkauden seutukunta	-1,2	0,2	1,4	5,8	7,6	4,3
Sisä-Savo+ seutukunta	4	-0,9	4,5	10,2	10	10,4
Ylä-Savon seutukunta	3,4	1,1	5,2	8,4	8,2	8,7
Koillis-Savon seutukunta	1,5	2,8	-9,8	11,8	13,6	10,2
Koko maa	2,3	-0,9	2,3	6,1	6,7	5,6

2005-2017 nopeinta yritysten liikevaihdon kasvu on ollut Ylä-Savossa (3,4 %) ja Sisä-Savo + alueella¹ (4 %). Myös Kuopion (3,2 %) kasvu on ollut maan keskimääräistä 2,3 % vuosikasvu nopeampaa. Positiivista on Varkauden seudun piristymisen useamman heikon vuoden jälkeen, joskin pitkän ajan kasvu on vielä miinuksella. Myös pieni Koillis-Savon alue on piristynyt usean heikomman vuoden jälkeen

Kuopion seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2005-2017 ja v.2015, 2016 ja 2017 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kuopion seutukunta						
Kaikki toimialat	3,2	2,3	4	5,6	5,8	5,5
Teollisuus	1,3	-1,5	-2,4	5	7,1	3
Elintarviketeollisuus	3,6	2,2	2,8	-5,3	-2,5	-7,8
Muu teollisuus	0,0	-5,9	-14	8,5	11,9	5,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-4,1	-11	15,1	16,7	12,9	20,5
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	3,2	4,1	-7,7	9,1	11,7	6,7
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	5,4	-4,8	14,6	10,4	12,4	8,8
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,4	7,5	0,5	7	8,6	5,4
Koko metalli	1,4	6,6	3	5,1	6,3	3,9
Sähkötekninen valmistus	7,9	4,4	9,7	11,3	13,5	9
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	9,1	5,2	-6,6	5	1,4	8,4
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	1,6	0,4	5,4	5,3	5,9	4,7
Tietojenkäsittelypalvelut	4,9	-0,2	1,5	9	6,2	11,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	2,1	1,9	3,9	3	2,7	3,3
Uusi yrityspalvelut	5,3	4,7	0,3	5,5	4,6	6,4
Matkailuklusteri	4,5	8,9	2,8	4,2	2,7	5,6
Terveysteknologiaklusteri	5,8	-8,2	7,4	9,7	7,9	11,4
Energiateknologiaklusteri	8,6	34,7	-6,6	-4,4	-2,5	-6,5

Kuopion seudulla koko yritystoiminnan liikevaihto kasvoi viime vuonna 3,2 %. Kuopion seudulla liikevaihto on kasvanut useimpina vuosina, mutta

¹ Suonenjoki, Rautalampi, Tervo, Vesanto, Keitele ja Pielavesi

vuonna 2014 se supistui mm. mekaanisen puunjalostuksen tuotannon lakkautusten vuoksi.

Teollisuus kääntyi viime vuonna nousuun (5,0 %) muutaman heikomman vuoden jälkeen.

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon arvo laski viime vuonna -5,3 %. Pari aiempaa vuotta olivat kuitenkin kasvun vuosia Atrian teurastamon lopetuksen jälkeen.

Mekaanisen puunjalostuksen liikevaihto heikkeni vuosina 2014-2015 voimakkaasti Karelia Upofloorin ja Fenestran toimintojen alasajon seurauksena. Tämän jälkeen liikevaihto on kasvanut voimakkaasti vuosina 2016-17.

Kartongin ja painotuotteiden valmistuksen liikevaihto kääntyi viime vuonna 9,1 % kasvuun yhden heikomman vuoden jälkeen.

Metallituoteteollisuus kasvoi 5,1 % ja kehitys on pitkän aikavälin keskiarvoa parempi ja tilanne on ollut positiivinen jo useampana vuonna.

Rakennusalalla jatkui hyvä vire vuonna, liikevaihto kasvoi 10,4 %, kun vuonna 2016 kasvua oli 14,6 %. Vuonna 2015 liikevaihto laski -4,8 %.

Kuljetusalalla oli monta heikkoa vuotta, mutta kahdena viime vuonna kasvu on ollut yli 5 %.

Tietojenkäsittelypalvelut ovat lisänneet liikevaihtoaan maltillisesti, keskimäärin 3,4 % vuodessa. Viime vuonna kasvua oli 2,9 %. Yrityspalveluiden volyymi on noussut 317 milj.€. ja alalla on myös uusia kasvuyrityksiä. Pitkän ajan vuosikasvu on hyvä 5,8 %. Viime vuonna kasvua oli kuitenkin vain 0,9 %.

Pääasiassa Kuopion seudulle keskittyvässä terveysteknologiassa liikevaihto väheni usean vuoden ajan, mutta nyt takana on kaksi kasvun vuotta. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 9,7 %.

Liikevaihdoltaan Kuopion seudun suurin toimiala on kauppa, jonka liikevaihto kasvoi 3,0 %. Vuodet 2013-2015 olivat heikomman kasvun vuosia. Kaupan alan investointeihin nähden myynnin kehitys on kenties viimein piristymässä.

7.5.2018

Matkailun liikevaihdossa päästiin 4,2 % kasvuun, mikä on aavistuksen keskimääräistä kasvua heikompa.

Ylä-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2005-2017 ja v. 2015, 2016 ja 2017 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Ylä-Savon seutukunta						
Kaikki toimialat	3,4	1,1	5,2	8,4	8,2	8,7
Teollisuus	4,6	5,8	11,4	14,7	15,9	13,5
Elintarviketeollisuus	2,4	-6,3	14,6	10	12,2	8
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	3,6	18,9	15,4	6,1	10,4	1,8
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	5,3	-4,2	10,1	16,4	16,1	16,5
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	6,1	6,2	9,9	19,2	17,8	20,5
Koko metalli	5,8	5,8	9	17,1	18,2	16,2
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	2,7	-0,6	3	6,8	8,5	5,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	1,6	-2,8	1,5	3,8	2,1	5,4
Uusi yrityspalvelut	4,2	13,3	-10,4	1,5	-5,6	10,1
Matkailuklusteri	2,1	3,8	-3,5	6,3	4,4	8,1

Ylä-Savossa yritysten liikevaihdon kasvu 2006-2017 on ollut 3,4 %, koko maan kasvua parempi. Seudulla liikevaihto on kasvanut pitkällä aikavälillä hyvin. Viime vuonna kasvu nousi 8,4 %. Kasvua vauhdittivat teollisuus (14,7 %) ja rakentaminen (16,4 %).

Elintarviketeollisuuden liikevaihdon kasvu oli vaisua vuodesta 2012 vuoteen 2015. Nyt takana on kaksi hyvää kasvun vuotta. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 10,0 %.

Puutuoteollisuuden liikevaihdon vuotuiset vaihtelut ovat melko suuria kysynnän ja hintatason muutosten mukaan. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 6,1 %, parina aiempina kasvua oli yli 15 %. Seudun sahoilla ja muulla jalostavalla teollisuudella on hyvät kasvun vuodet takana. Pitkän aikavälin kasvu on 3,6 %. Uuden tilastoseurannan kuntaryhmittelyn vuoksi Keiteleellä oleva puuteollisuus ei enää ole mukana Ylä-Savon luvuissa vaan Sisä-Savo + alueessa.

Metalliteollisuus on viime vuodet ollut Ylä-Savon kasvun veturi, pitkän ajan vuosikasvu on 5,8 % vuodessa. Viime vuonna alan liikevaihto lisääntyi jopa 17,1 % ja edellisenä vuonna 9,0 %. Vuonna 2013 liikevaihto laski.

Teollisuuden kasvun myötä myös yrityspalvelut kasvoivat vuonna 2015. Viime vuonna liikevaihto kasvoi 1,5 %, kun vuonna laskua oli -10,4 %. Pitkällä aikavälillä kasvu on 4,2 % vuodessa. Kuljetuksen sekä posti- ja teleliikenteen kasvu oli pari vuotta heikkoa, mutta viime vuonna kasvua kertyi 6,8 %.

Ylä-Savossa rakentamisen liikevaihtoa ovat vetäneet erityisesti maatalouden ja teollisuuden investoinnit. Viime vuonna kasvua oli jopa 16,4 %, selvästi pitkän ajan vuosikeskiarvoa (5,3 %) enemmän.

Matkailuklusterin liikevaihto kasvoi viime vuonna 6,3 % edellisvuoden laskun jälkeen. Pitkän ajan kasvu on 2,1 %.

Varkauden seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2005-2017 ja v.2015, 2016 ja 2017 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Varkauden seutukunta						
Kaikki toimialat	-1,2	0,2	1,4	5,8	7,6	4,3
Teollisuus	-2,2	-1,9	2,1	5,8	10,8	1,8
Muu teollisuus	6,4	0,6	6,5	8,3	7,4	9,1
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-0,3	-8,5	18,5	5	2,2	7,7
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	3,7	18,5	-11,1	7,2	6,7	7,6
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	-1,2	1,4	2,7	9,8	20,6	2,4
Koko metalli	-1,3	0,8	3	9,5	19,7	2,5
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	-8,6	24,6	5,5	-14,6	-14,8	-14,5
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	0,7	2,6	1,2	6,6	3,6	9,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	-0,7	-2,2	-0,8	0,2	-2,6	2,8
Uusi yrityspalvelut	2,7	-7,9	-3,2	19,2	13,6	24,4
Matkailuklusteri	1,5	10,2	4,6	3,4	2,4	4,3
Energiateknologiaklusteri	0,1	1,4	3,4	15,8	30	6,2

Varkauden seudulla yritysten liikevaihdon vuosikasvu 2005-2017 on ollut -1,2 %. Viime vuonna liikevaihto kääntyi 5,8 % kasvuun usean vaisun vuoden jälkeen. Sellu-, kartonki- ja puutuoteinvestoinnit ovat valmistuneet ja energiaalan uusien laitteistojen valmistus käy kuumana.

Koko teollisuuden liikevaihto kasvoi viime vuonna 5,8 %. Vuosien 2005-2017 keskimääräinen kasvu on ollut -2,2 %. Sellu- ja paperiteollisuuden liikevaihtotietoa ei seurantaan saada. Puuteollisuudessa kasvua oli 5,0 % ja metalliteollisuudessa 9,5 %. Molemmissa kasvu selvästi keskimääräistä vuosikasvua parempaa.

7.5.2018

Energiateknologian liikevaihto laski vuosina 2013-2014 huomattavasti, sen jälkeen ala on kääntynyt kasvuun. Viime vuonna kasvua kertyi jopa 15,8 %. Kasvussa on mm. sellu- ja muuhun prosessiteollisuuteen liittyvien laitteistojen ja kattiloiden valmistus.

Rakentamisen kasvu kiihtyi useana vuonna peräkkäin, mutta vuonna 2016 liikevaihto laski -11,1 %. Viime vuonna ala kääntyi taas kasvuun Varkauden seudulla (7,2 %).

Teollisuutta palvelevan koneiden ja laitteiden huollon ja asennuksen liikevaihto kasvoi voimakkaasti vuosina 2015-16, mutta viime vuonna liikevaihto laski -14,6 %. Pitkällä aikavälillä alan liikevaihto on supistunut -8,6 % vuodessa, mikä viittaa asennustyön siirtymiseen osin ulkomaille.

Kaupan alan kehitys on pitkään ollut vaisua ja alan vuosikasvu on -0,7 %. Yrityspalvelujen kehitys oli pari vuotta heikkoa, mutta viime vuonna kasvua oli jopa 19,2 %.

Matkailun pitkän aikavälin kasvu on vain 1,5 %, mutta vuonna 2015 jopa 10,2 %, tämän jälkeen kasvu on aavistuksen tasaantunut.

Koillis-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2005-2017 ja v. 2015, 2016 ja 2017 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Koillis-Savon seutukunta						
Kaikki toimialat	1,5	2,8	-9,8	11,8	13,6	10,2
Teollisuus	-5,4	-8,3	-14,1	28,1	27,3	28,7
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	5,8	5,9	8,9	8,8	7,2	9,7
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	-1,9	14,4	-51,8	-12,9	-23,5	1,2
Tukku- ja vähittäiskauppa	1,1	6,9	-7,1	-0,4	-4,6	3,5
Matkailuklusteri	0,1	6,1	-6,4	-1,5	-1,8	-1,3

Koillis-Savossa kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi vuonna 2017 lähes 12 %. Tarkastelussa mukana olevista toimialoista vain teollisuuden ja rakentamisen liikevaihto kasvoi, mutta molempien kasvu oli voimakasta. Teollisuuden liikevaihto kasvoi 11,8 %, ensimmäistä kertaa viiteen

vuoteen. Matkailussa ja kaupassa liikevaihto laski tuosta vuotta peräkkäin.

Sisä-Savo+ seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen liikevaihdon muutos/vuosi % v. 2005-2017 ja v.2015, 2016 ja 2017 sekä 1-6 ja 7-12 v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Sisä-Savo+ seutukunta						
Kaikki toimialat	4	-0,9	4,5	10,2	10	10,4
Teollisuus	4,7	-0,8	7,5	15,1	15,6	14,7
Elintarviketeollisuus	1,2	-13,4	0,1	8,3	12,3	4,4
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	6,4	-0,2	9,9	19,4	19,8	19
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,8	26,2	8,4	0,5	1,4	-0,3
Koko metalli	1,5	9,3	-5	-2,9	-12,7	5,9
Tukku- ja vähittäiskauppa	1	-3,4	-2,3	2	0,4	3,6
Matkailuklusteri	0,8	3	-1,4	8,1	4,2	11,4

Sisä-Savo + alueella liikevaihto kasvoi viime vuonna 10,2 %. Pitkän ajan kasvu on ollut maakunnan nopeinta (4,0 %). Koko teollisuuden kasvu oli viime vuonna 15,1 %

Nopeinta pitkän ajan kasvu on ollut sahatavarassa ja puutuotteissa (6,4 % / v) ja viime vuonna jopa 19,4 %. Ala on kasvanut voimakkaasti kaksi vuotta peräkkäin.

Metalliteollisuuden liikevaihto väheni (-2,9 %) toista vuotta peräkkäin. Vuonna 2015 kasvu oli 9,3 %.

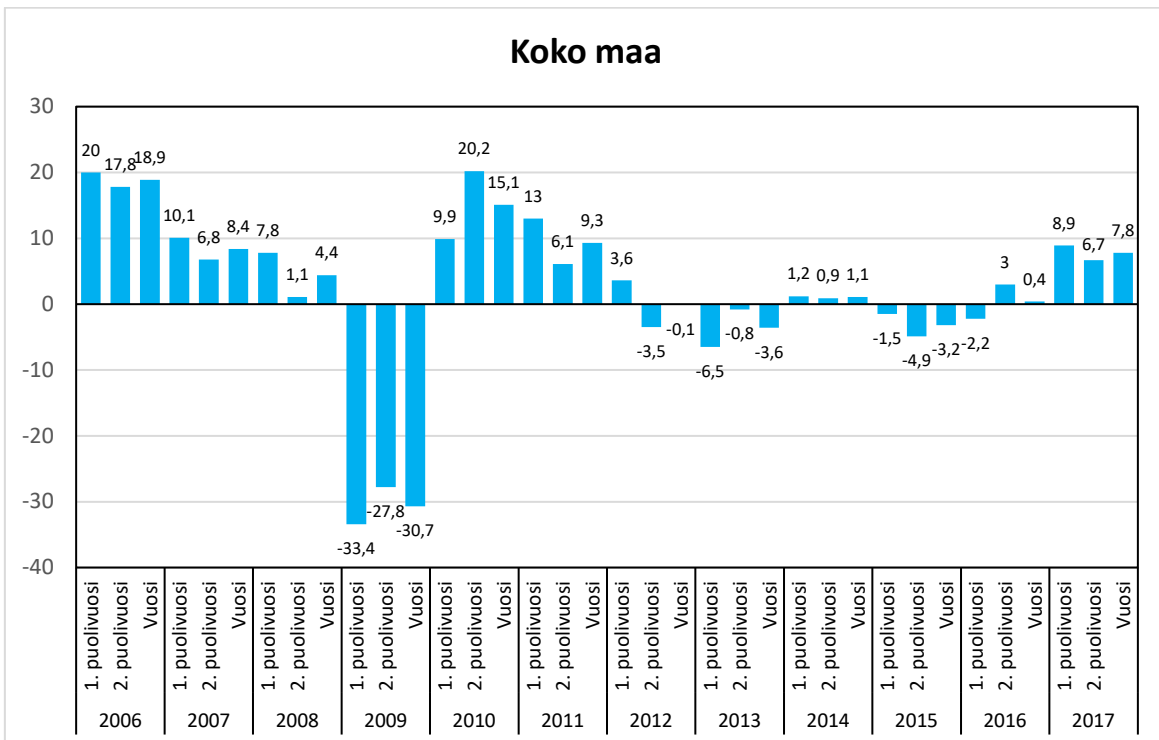
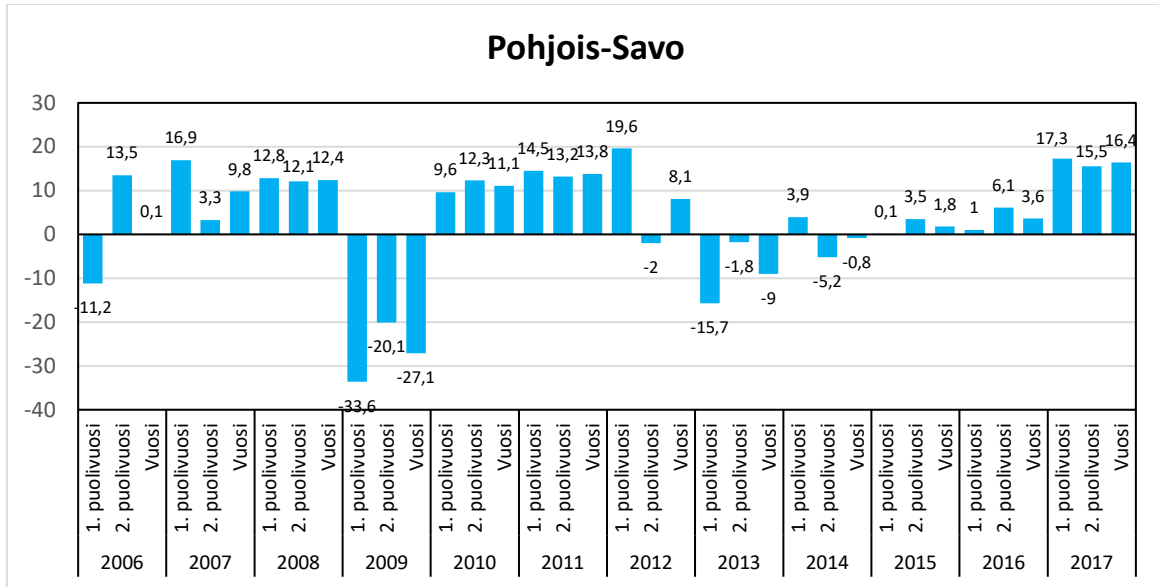
Elintarviketeollisuuden liikevaihto kasvoi kahden heikomman vuoden jälkeen 8,3 %. Kasvu vuosina 2011-2014 oli nopeaa. Keskimääräinen vuosikasvu on 1,2 %.

Kaupan alan liikevaihto kasvoi maltillisesti (2,0 %) kahden heikomman vuoden jälkeen. Rakentamisen liikevaihto säilyi edellisvuoden tasolla, mutta vuosina 2015-16 kasvu oli voimakasta.

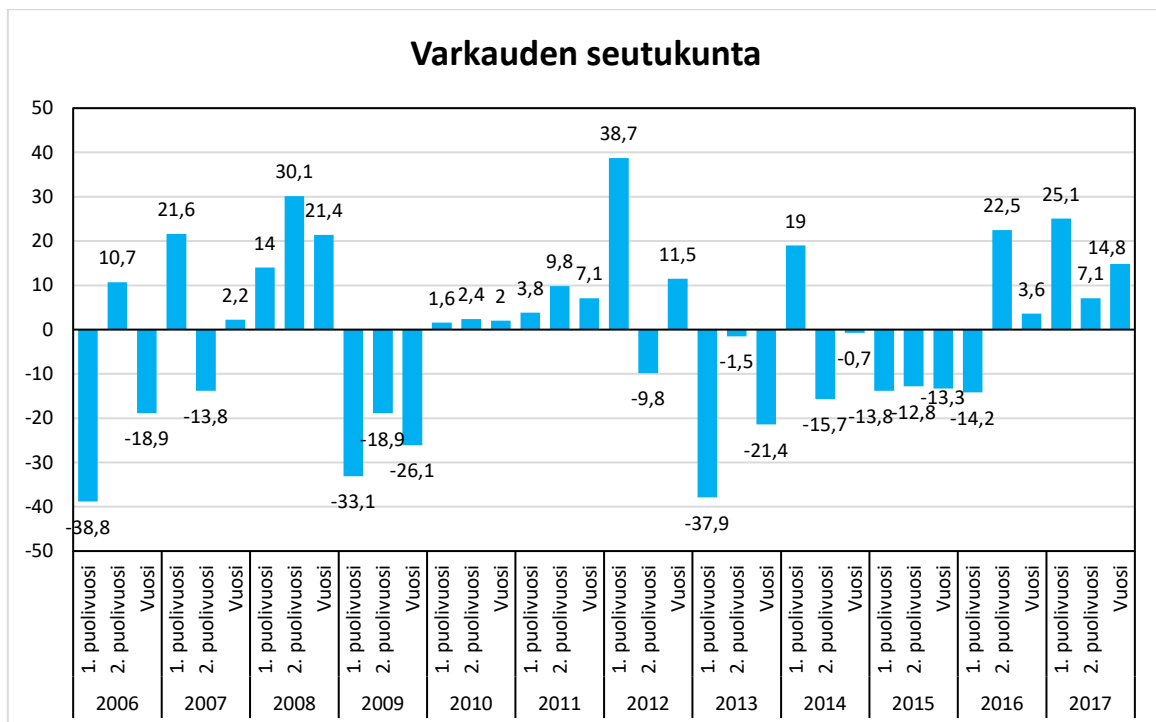
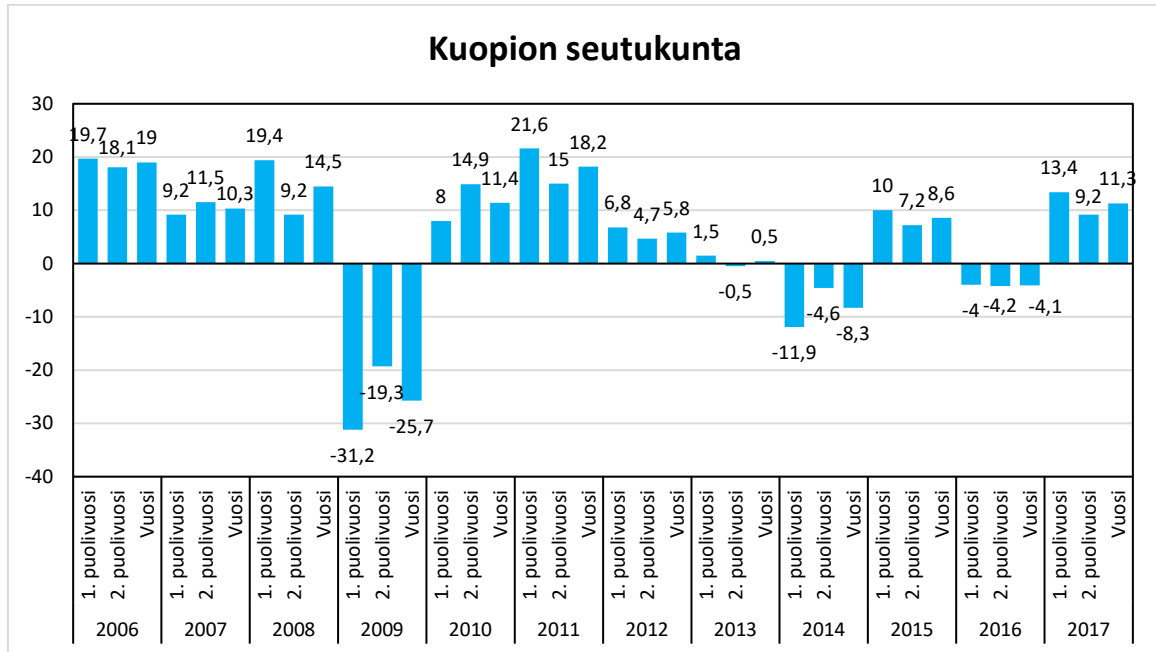
7.5.2018

1.2

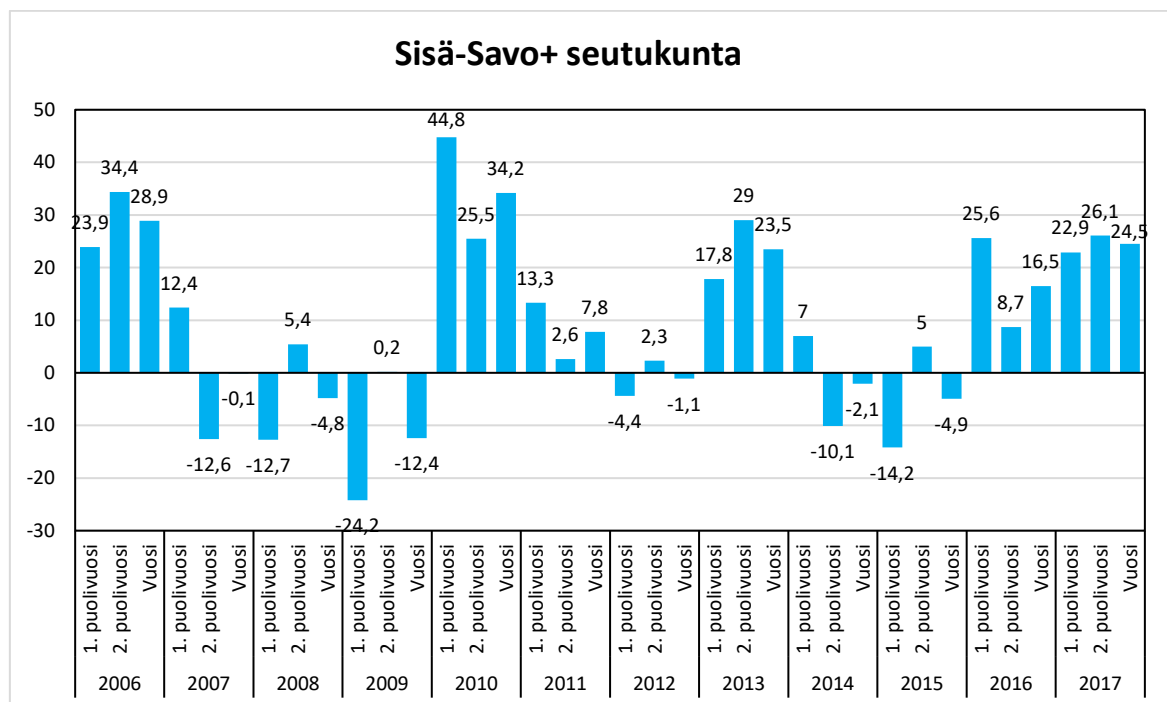
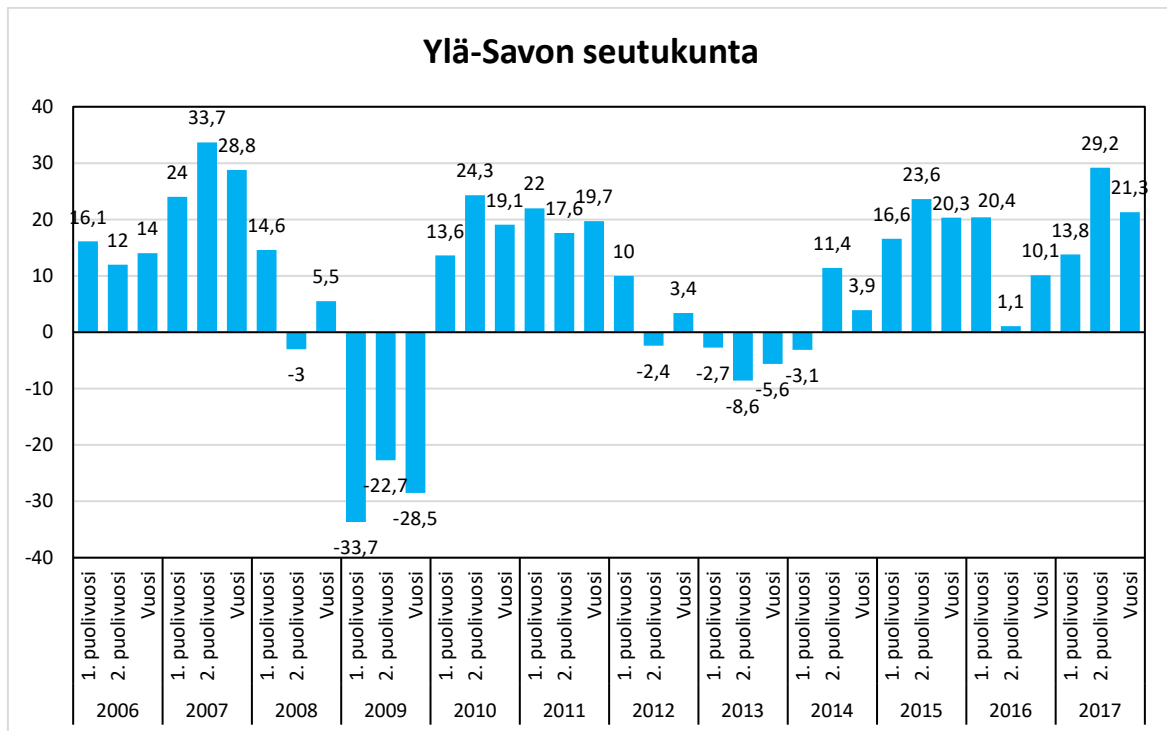
Vienti

7.5.2018

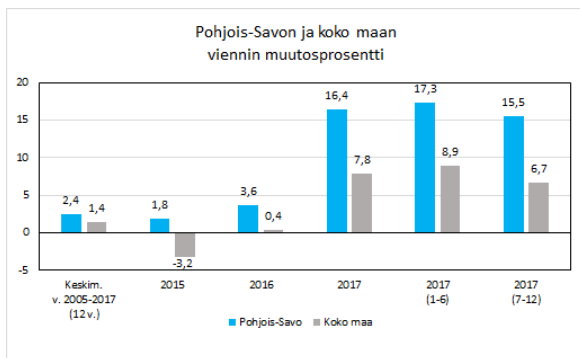
7.5.2018

7.5.2018

Vientiyrityksillä vahva vuosi

Pohjois-Savossa vienti kasvoi viime vuonna 16,4 % ja vienti oli vahvaa molemmilla vuosipuoliskoilla. Vuotta aikaisemmin vienti kasvoi 3,6 %. Koko maassa viime vuonna vienti piristyi 7,8 % kasvuun. Koko maan vienti on lähtenyt vetämään. Vuosien 2005-2017 viennin vuosikasvu on Pohjois-Savossa 2,4 % ja koko maassa 1,4 %.

Viime vuonna teollisuuden vienti kasvoi hyvin ja kasvu oli selvästi parempaa kuin koko maassa. Pitkällä ajalla Pohjois-Savon viennin kasvu on ollut aavistuksen koko maata parempaa. Vienti oli vahvaa kaikilla toimialoilla pl. elintarviketeollisuus

Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen viennin muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puoli-vuosimuutokset v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Pohjois-Savon maakunta						
Kaikki toimialat	2,4	1,8	3,6	16,4	17,3	15,5
Teollisuus	1,4	-2	3,4	17,3	20,2	14,8
Elintarviketeollisuus	0	-15,3	3,5	-0,5	15,9	-18,9
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	4,6	0,5	23	18,7	17,3	20,1
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	-1,4	0,8	-7,5	9	10,4	7,6
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,4	-5,4	5,4	20,8	27,6	15,5
Koko metalli	1,3	-4,2	4,4	19	25,1	14,1
Muu teollisuus	2,6	-5,2	-16,3	19,1	29,6	8,6
Terveysteknologiaklusteri	4,8	-20,8	11,4	10,7	1,6	19,5
Energiateknologiaklusteri	-1	-19,3	4,9	28,1	54,4	13

Sahatavaran vienti (18,7 %) jatkoi viime vuonna jo vuonna 2016 alkanutta hyvää kehitystä. Pitkän ajan kasvu (4,6 %) on ollut selvästi koko maan kehitystä (1,0 %) parempaa. Koko maassa

alan vienti on ollut myös kaksi viime vuotta vahvassa kasvussa. Sellu- ja paperiteollisuudessa vienti kasvoi 9,0 %, edellisvuoden laskun jälkeen. Koko maassa kasvua oli 3,6 %.

Muussa teollisuudessa (kemian teoll.) vuosivaihtelut ovat olleet suuria. Viime vuonna vienti nousi jopa 19,1 %, mutta takana on kaksi selvästi heikompaa vuotta.

Elintarvikkeiden vienti säilyi lähes ennallaan. Alkuvuosi oli selvästi loppuvuotta positiivisempi. Koko maassa alan vienti on kehittynyt tasaisemmin, viime vuonna kasvua oli 2,9 %.

Koko metalliteollisuuden vienti kasvoi viime vuonna Pohjois-Savossa jopa 19,0 %, koko maassakin 10,1 % parin heikomman vuoden jälkeen. Koneiden ja laitteiden osuus metalliteollisuudesta on suurin, sen kasvu oli 20,8 % ja koko maassa 11,2 %.

Energiateknologian vienti laski usean vuoden ajan, mutta nyt takana on kaksi kasvun vuotta. Viime vuonna vienti kasvoi 28,1 % etenkin vahvan alkuvuoden ansiosta. Koko maassa alan vientikehitys piristyi myös viime vuonna (11,5 %).

Terveysteknologian vienti laski myös usean vuoden ajan, mutta on kasvanut nyt kahtena vuonna peräkkäin. Viime vuonna kasvua oli 10,7 %. Koko maassa ala on kasvanut useana vuonna peräkkäin, viime vuonna 3,0 %.

7.5.2018

Koko maan viennin muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuosi muutokset v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Koko maa						
Kaikki toimialat	1,4	-3,2	0,4	7,8	8,9	6,7
Teollisuus	0,9	-4,6	0,4	9,1	10,9	7,3
Elintarviketeollisuus	1,5	-8,4	-0,6	2,9	4,3	1,5
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	1	-0,7	9,7	12,4	9,1	15,9
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	0,5	3,4	1,5	3,6	1,5	5,6
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	2,5	-1,5	-4,2	11,2	15,8	7,1
Koko metalli	-0,1	-2,8	-1,8	10,1	14,2	6,4
Muu teollisuus	4,3	-18,9	1,4	13,6	13,6	13,6
Terveysteknologiaklusteri	7,1	1,3	12,3	3	10,5	-3,8
Energiateknologiaklusteri	0	-7,6	-4,1	11,5	28,2	-1,9

Vienti vetää kaikilla seuduilla

Seuduttainen teollisuusviennin kehitys % vuodessa v. 2005-2017, vuosittain 2015, 2016, 2017 sekä puolivuotismuutokset v. 2017.*)

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kuopion seutukunta (teoll.)	2	4	-8,1	8,6	12,8	4,4
Varkauden seutukunta (teoll.)	-2,2	-13,8	4,1	15,2	26,7	6,7
Sisä-Savo+ seutukunta *) (kaikki toimialat)	7,5	-4,9	16,5	24,5	22,9	26,1
Ylä-Savon seutukunta (teoll.)	7,7	16,8	10,4	25,8	19,2	32,7
Koko maa (teoll.)	0,9	-4,6	0,4	9,1	10,9	7,3

Eniten vienti kasvoi Ylä-Savon seudulla (25,8 %) ja Sisä-Savossa (24,5 %). Varkauden seudulla vienti on myös piristynyt, kasvua viime vuonna 15,2 %. Kuopion seudulla vienti kasvoi (8,6 %) yhden heikomman vuoden jälkeen

Vuosien 2005-2017 keskimääräinen viennin kasvu on ollut Sisä-Savossa 7,5 %, Ylä-Savossa 7,7 %, Kuopion seudulla 2,0 % ja Varkauden seudulla -2,2 %

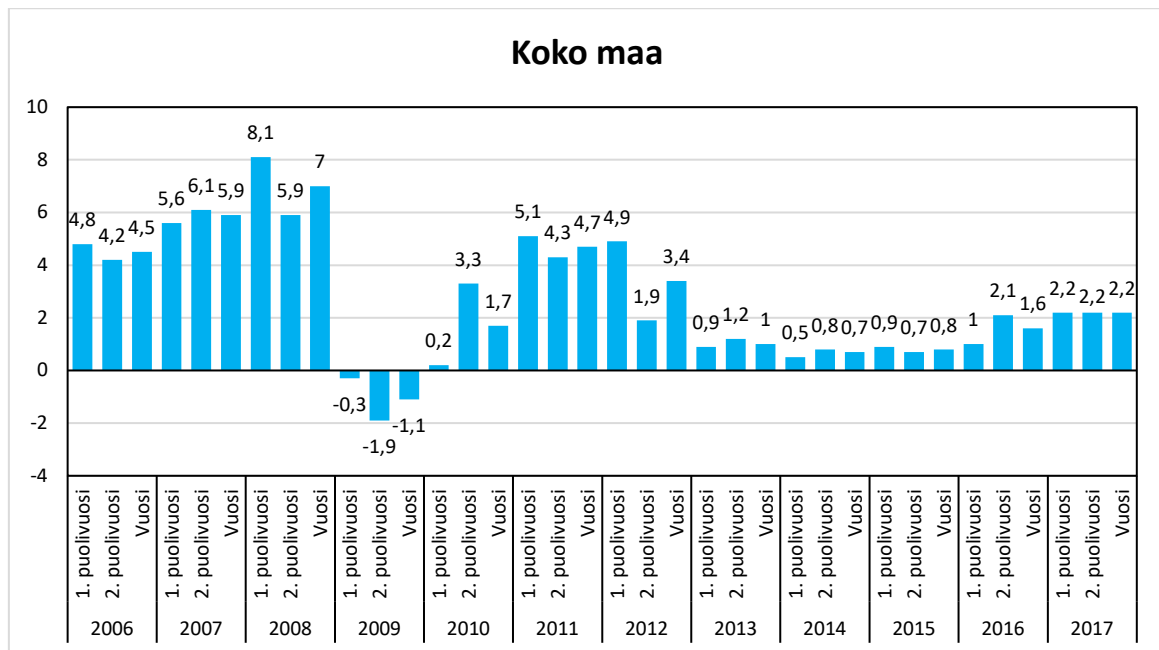
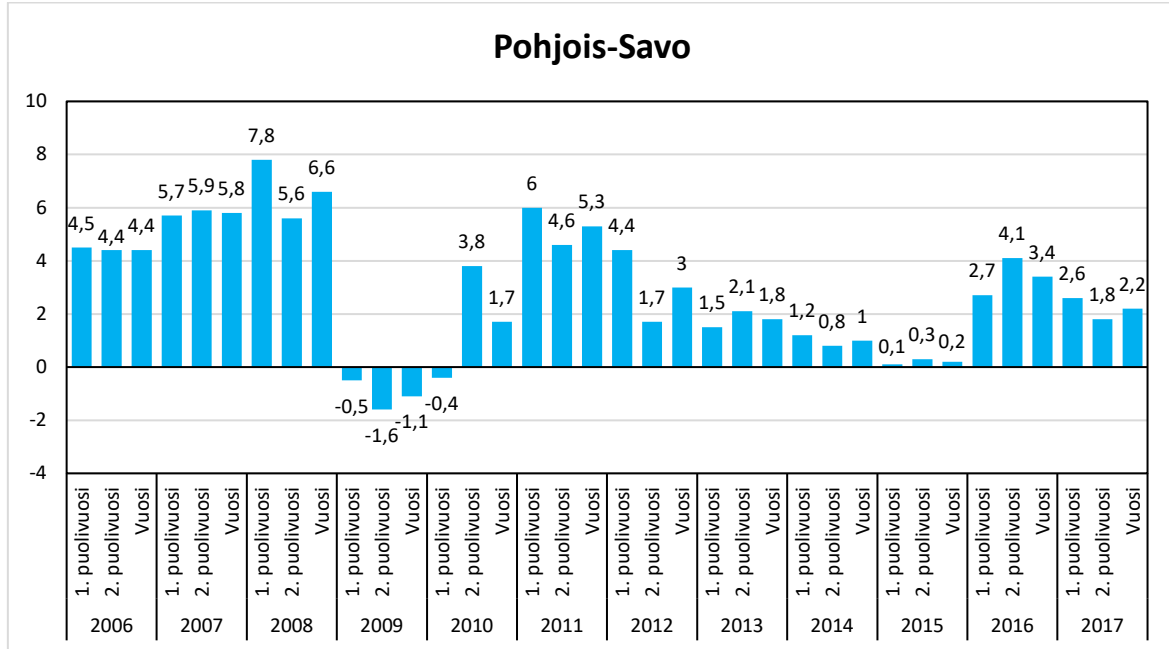
Seuduittain vientitietoja ei saada tarkalla toimialajaolla. Kuopion seudulla vienti laski metalliteollisuudessa -4,9 %, mutta koko teollisuudessa kasvua oli 8,6 %. Nousua selittää sellu- ja kemianteollisuuden ja muun teollisuuden piristyminen. Terveysteknologian vienti kasvoi reilut 10 %. Kasvua kertyi saman verran kuin vuonna 2016.

Ylä-Savossa teollisuuden viennin kasvu oli 25,8 %, metalliteollisuus lisäsi vientiään 25,7 %.

Varkauden seudulla teollisuuden vienti kasvoi 15,2 %. Metalliteollisuudessa kasvua oli 21,5 % ja energiategnologiassa 28,6 %.

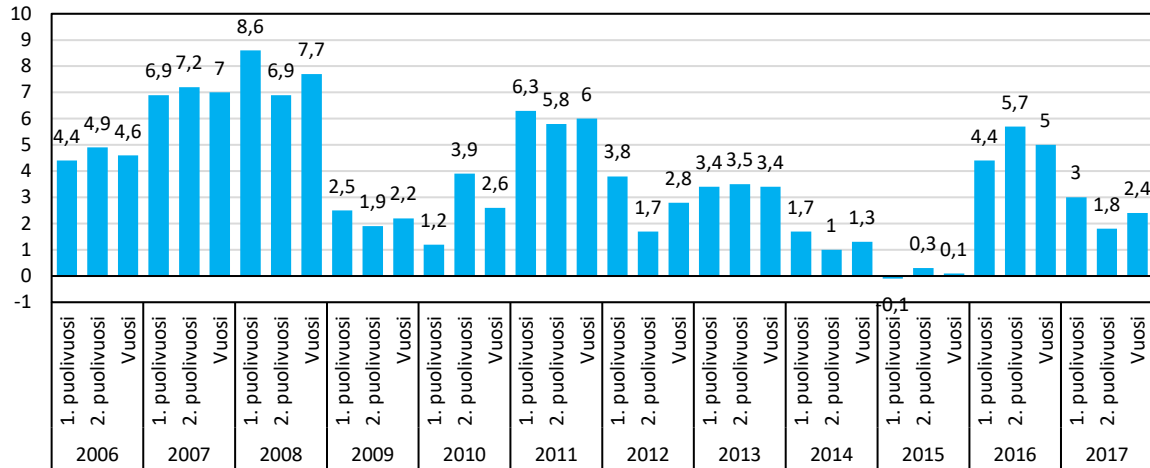
7.5.2018

1.3 Palkkasumma

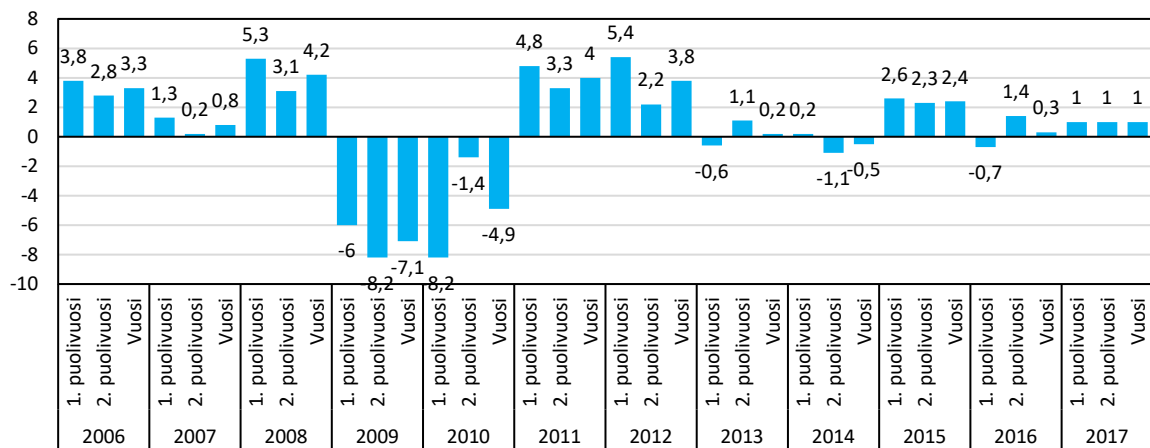

7.5.2018

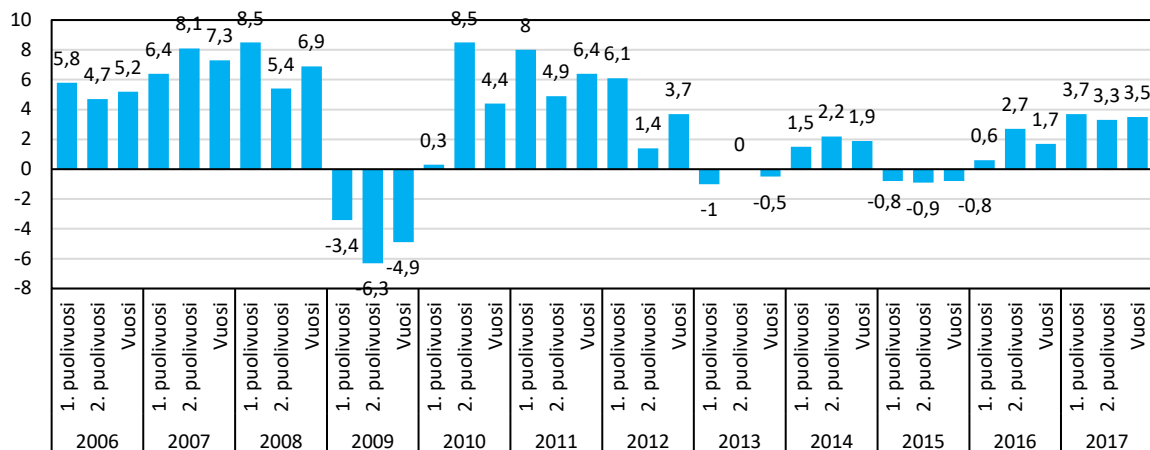
Kuopion seutukunta

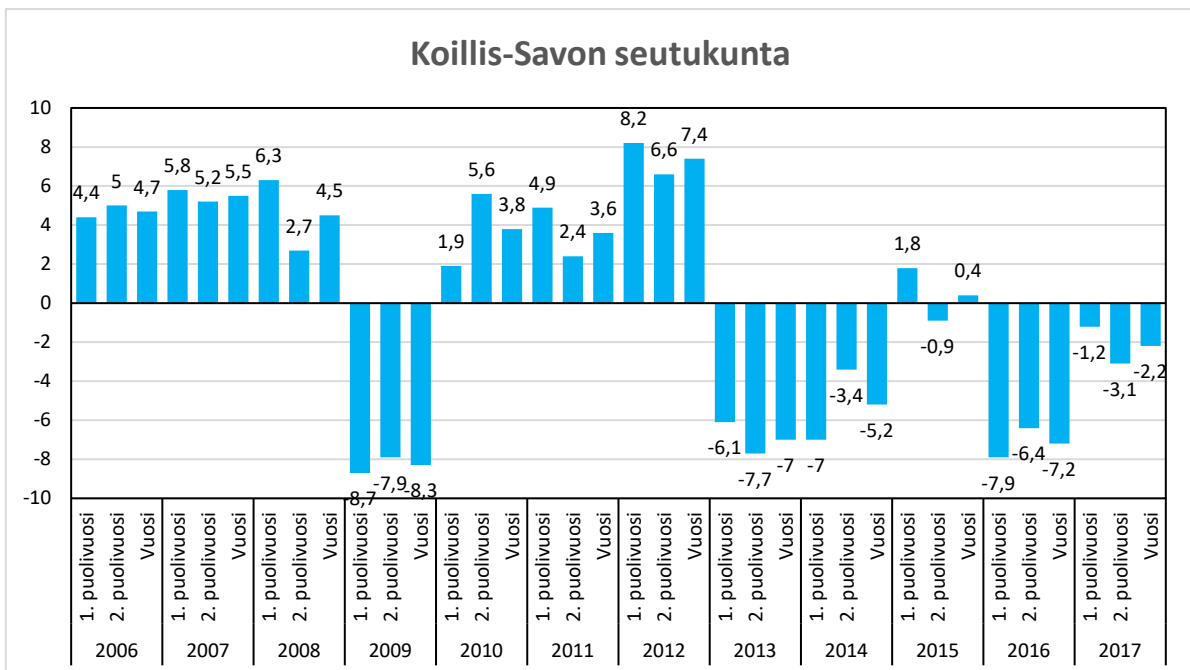
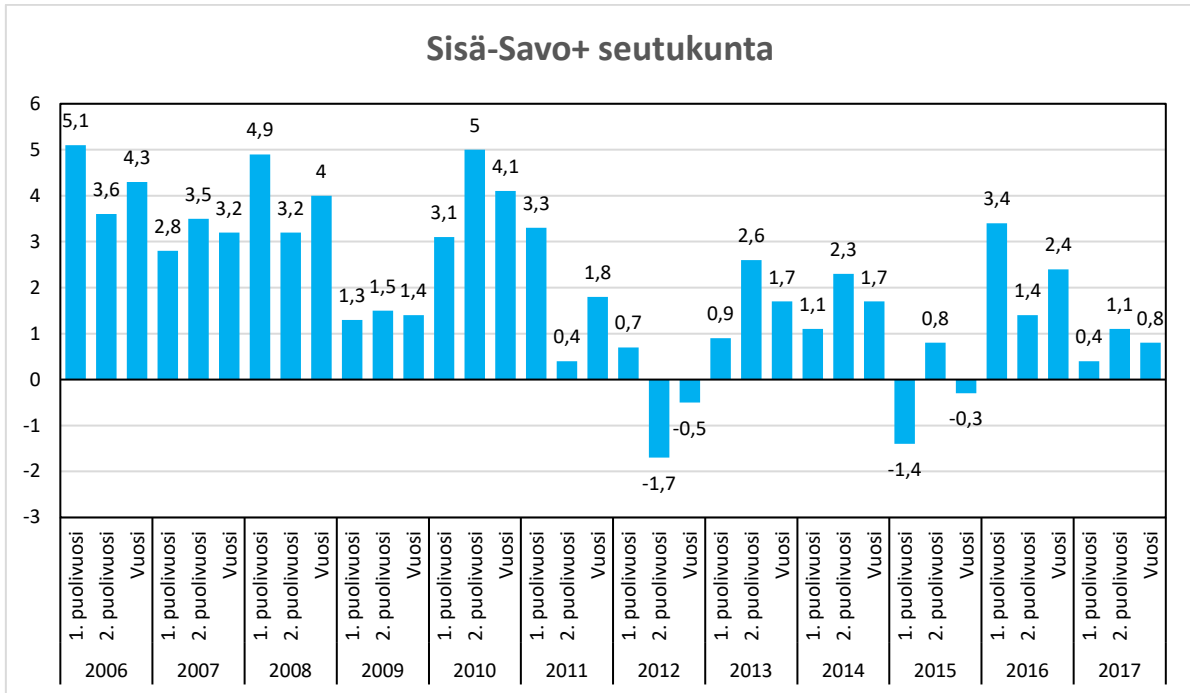
Varkauden seutukunta

Ylä-Savon seutukunta

7.5.2018

7.5.2018

**Palkkasumman kasvu Pohjois-Savossa ja koko maassa
%/vuodessa v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puoli-
vuosittain v. 2017.**

	Keskim. 2015- 2017 (12 v.)	Muutosprosentti				
		2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Pohjois-Savo	2,6	0,2	3,4	2,2	2,6	1,8
Koko maa	2,5	0,8	1,6	2,2	2,2	2,2

Pohjois-Savon aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

Pohjois-Savon maakunta	Keskim. v. 2005- 2017 (12 v.)	Muutosprosentti				
		2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kaikki toimialat	2,6	0,2	3,4	2,2	2,6	1,8
Teollisuus	0,6	2,1	0,9	3,1	3,1	3,2
Kaivostoiminta ja louhinta	2,2	-3,7	5,3	3	4,2	1,9
Elintarviketeollisuus	0,9	-4,6	-3,5	2	2,5	1,4
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-1,1	-1,9	7,8	4,3	6,2	2,6
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	-5,7	-0,7	-7,3	-2,6	-2	-3,3
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	2,6	4,8	-0,7	5,6	4,4	6,8
Koko metalli	2,7	4,8	-0,5	5,6	5,1	6,1
Sähkötekniinen valmistus	4,4	4,4	1,9	7,8	7,7	7,9
Kulkuneuvojen valmistus	1,4	5,3	-1,9	1,6	12	-8
Muu teollisuus	0,9	3,8	4,4	-0,7	-1,4	-0,1
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	0	4,2	2,3	-1,2	-1,5	-1
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	2,2	-2,2	1,9	1,3	2,8	-0,2
Tietojenkäsittelypalvelut	3,9	2,9	1,5	5,1	4,8	5,3
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,9	1	5,6	7,9	11,1	5,3
Tukku- ja vähittäiskauppa	2,6	1	1	-0,2	-0,5	0,1
Uusi yrityspalvelut	3	-0,7	1,2	2,2	2,1	2,2
Matkailuklusteri	2,8	-0,4	1,8	0,9	-0,3	2
Terveysteknologiaklusteri	1,1	-2,4	0,5	5,6	3,8	7,4
Energiateknologiaklusteri	2,8	0,8	-3,3	4,3	2,3	6,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut, yksityinen sektori	5,1	1,2	3,3	2,1	1	3,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkinen sektori	2,1	0,4	3,1	-0,2	0,5	-0,8

Vuonna 2017 palkkasumman kasvu oli Pohjois-Savossa ja koko maassa 2,2 %. Pitkän aikavälin kasvu on molemmissa samalla tasolla. Teollisuudessa kasvu koheni Pohjois-Savossa 3,1 %:iin kun koko maassa kasvua oli 1,5 %.

Teollisuudessa palkkasumma kasvoi etenkin sähkötekniikassa (7,8 %), mekaanisessa puussa (4,3 %) sekä metalliteollisuudessa (5,6 %). Näiden alojen kasvu oli viime vuonna myös koko maan kehitystä parempaa.

Energiatekniikan klusterissa palkkasumma nousi 4,3 % hyvän vienti- ja liikevaihtokehityksen seurauksena.

Kaivannaistoiminnan palkkasumma kasvoi 3,0 %, hieman pitkän ajan keskiarvoa paremmin. Koko maassa kasvu oli lähes samalla tasolla.

Elintarviketeollisuuden palkkasumma laski kolmatta vuotta peräkkäin, mutta kääntyi kasvuun viime vuonna (2,0 %). Koko maassa kehitys on ollut samansuuntainen.

Sahatavaran tuotannolla on takanaan hyviä vuosia ja tämä heijastuu myös palkkasummaan. Viime vuonna palkkasumma kasvoi 4,3 %. Palkkasumma vuotuinen lasku vuosina 2005-2017 on ollut -1,1 %. Koko maassa alan palkkasumma kasvoi viime vuonna 3,3 %.

Sellu- ja paperiteollisuuden palkkasumma on vuosina 2005-2017 laskenut -5,7 % vuodessa. Viime vuonna laskua oli -2,6 %, vuotta aikaisemmin -7,3 %. Koko maassakin palkkasumma trendi on ollut laskeva.

Metalliteollisuudessa palkkasumma on kasvanut alan vahvan kasvun seurauksena (5,6 %). Koko maassa alan palkkasumma kehittyi maltillisemmin (1,1 %).

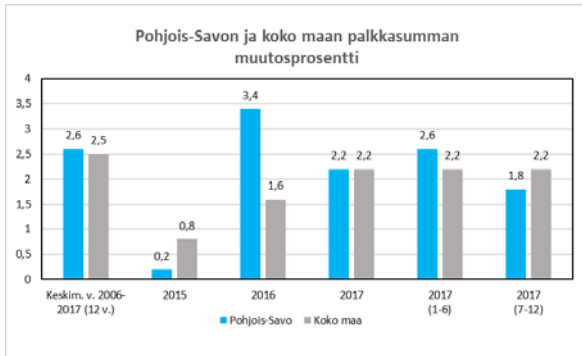
Kuljetusalalla palkkasumma kehittyi maltillisesti (1,3 %). Sen sijaan tietojenkäsittelypalveluiden palkkasumma kasvoi 5,1 %, koko maassa 8,3 %.

Rakentamisen palkkasumman kasvu kiihtyi edelleen, viime vuonna kasvua oli 7,9 %. Kaupassa palkkasumma säilyi lähes ennallaan, samoin matkailussa. Yrityspalveluissa kasvua oli 2,2 %.

Terveysteknologian palkkasumman kehitys oli useita vuosia maltillista, viime vuonna kasvua oli kuitenkin 5,6 %. Pitkä ajan kasvu on hyytynyt 1,1 % vuosikasvuksi, koko maassa 3,1 %.

Nopeinta palkkasumman kasvu vuosina 2005-2017 on ollut yksityisissä terveys- ja sosiaalipalveluissa, 5,1 % vuodessa. Julkisella puolella vuosikasvu jäi 2,1 %:iin. Viime vuonna yksityisten sote-palveluiden kasvu oli 2,1 % ja julkisten -0,2 %.

7.5.2018

Kaikkien toimialojen palkkasumma saavutti viime vuonna uuden ennätystason 3 179 milj.€. Teollisuudessa palkkasumma on 493 milj.€, 51,6 milj.€ alle vuoden 2008 huipun.

Koko maan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Palkkasumma keskim. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Koko maa						
Kaikki toimialat	2,5	0,8	1,6	2,2	2,2	2,2
Teollisuus	0,2	0,2	-1,2	1,5	1,5	1,6
Kaivostoiminta ja louhinta	5,8	0,4	7,1	3,5	6,1	1
Elintarviketeollisuus	1,6	-0,4	0,1	2	2,5	1,4
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-0,6	-0,4	1,3	3,3	5,7	0,9
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	-2,6	-1,3	-1,8	-1,7	-1,7	-1,8
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,4	0,5	-0,8	3,1	3,3	3
Koko metalli	0,4	1,1	-2,4	1,1	0,3	1,9
Sähkötekniinen valmistus	-1,6	2,4	-7	-6,8	-8,6	-4,7
Kulkuneuvojen valmistus	0,8	0,5	3,5	6,4	8,4	4,3
Muu teollisuus	0,6	0,2	-0,5	2,3	2,6	2
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	1,8	1,5	1,6	4,5	5,3	3,7
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	1,1	-0,5	-0,9	0,9	1,4	0,5
Tietojenkäsittelypalvelut	4,8	4,5	4,7	8,3	8,3	8,2
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,1	2,3	5,4	7	9,3	5
Tukku- ja vähittäiskauppa	2,4	-0,2	1,7	1,2	1,2	1,2
Uusi yrityspalvelut	4	2,9	4,2	5	4,5	5,4
Matkailuklusteri	3,2	2	3,3	4,7	4,1	5,3
Terveysteknologiaklusteri	3,1	1,5	2,2	5,5	6,1	4,8
Energiateknologiaklusteri	1,4	0	1,1	1,6	1,7	1,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut, yksityinen sektori	5,9	2,7	5,3	2,4	2,7	2,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut, julkinen sektori	2,9	1,8	-0,1	0,2	-0,1	0,5

Seuduttainen palkkasumman muutos %/vuodessa v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kaikki toimialat						
Kuopion seutukunta	3,5	0,1	5	2,4	3	1,8
Varkauden seutukunta	0,5	2,4	0,3	1	1	1
Sisä-Savo+ seutukunta	1,9	-0,3	2,4	0,8	0,4	1,1
Ylä-Savon seutukunta	2,6	-0,8	1,7	3,5	3,7	3,3
Koillis-Savon seutukunta	-0,1	0,4	-7,2	-2,2	-1,2	-3,1
Pohjois-Savon maakunta	2,6	0,2	3,4	2,2	2,6	1,8
Koko maa	2,5	0,8	1,6	2,2	2,2	2,2

Kuopion seudulla palkkasumma on kasvanut hieman koko maata ja muita Pohjois-Savon seutuja nopeammin pitkän aikavälin seurantajakson aikana. Viime vuonna Kuopion seudun palkkasumma nousi 2,4 %, vuotta aikaisemmin kasvu oli 5 %. Ylä-Savossa pitkän aikavälin kasvu on koko maan kasvun tasolla, viime vuonna kasvu oli 3,5 %.

Sisä-Savossa pitkän ajan kasvu (1,9 % vuodessa) on lähellä maan tasoa, viime vuonna kasvu jäi 0,8 %. Koillis-Savossa vuosien 2005-2017 vuosikasvu on -0,1 %, mutta viime vuonna laskua oli jopa -2,2 %.

Varkauden seudulla viime vuoden kasvu oli hieman pitkän ajan kasvun yläpuolella.

Teollisuuden osuus palkkasummasta vaihtelee merkittävästi seuduittain. Teollisuuden osuus palkkasummasta on suurin Varkauden, Ylä-Savon sekä Sisä-Savon seudulla ja alhaisin Kuopiossa.

7.5.2018

Kuopion seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Kuopion seutukunta						
A-X Kaikki toimialat	3,5	0,1	5	2,4	3	1,8
Teollisuus	1,1	1,5	3,5	1,5	1,2	1,7
Elintarviketeollisuus	-0,5	-2,2	-0,3	-1,3	0	-2,6
Muu teollisuus	1,7	0,9	4,6	0,1	-0,1	0,4
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-4,8	-3	3	8,3	1,8	15,2
Paperin ja paperituotteiden valmistus, painaminen	0,2	-2,4	2,8	0,7	1,7	-0,5
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	5,1	0,3	7,3	8,3	11,7	5,4
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,9	6,8	3,1	1,8	0,4	3,3
Koko metalli	2,9	7,1	2,2	2,1	1,5	2,7
Sähkötekniikan valmistus	8,3	6,4	4,5	7,6	9,2	6
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	7	-1,6	3	-1	-0,5	-1,4
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	2,6	-3	2,6	1,9	3,5	0,3
Tietojenkäsittelypalvelut	4,1	2,4	1	4,5	4,4	4,6
Tukku- ja vähittäiskauppa	3,2	0,3	1,4	0	0,1	-0,1
Uusi yrityspalvelut	3,5	-1,6	1,7	3,4	3,6	3,3
Matkailuklusteri	3,1	-0,9	2	1,4	0,1	2,7
Terveysteknologiaklusteri	1,1	-2,4	0,5	6,5	4,4	8,7
Energiateknologiaklusteri	2,4	-4,5	-0,5	1,5	0,1	2,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut	3,2	1,6	4,7	0	0,8	-0,7

Kuopion seudulla palkkasumman kasvoi nyt toista vuotta peräkkäin. Aiempien heikompien vuosien taustalla ovat puuteollisuuden ja elintarviketeollisuuden palkkasummien suuret menetykset vuosien 2014-2015 aikana. Viime vuonna palkkasumma laski Kuopion seudulla ainoastaan elintarviketeollisuudessa (-1,3 %) ja huolto- ja asennuspalveluissa (-1 %).

Palkkasumma kasvoi eniten rakentamisessa (8,3 %) ja puutuoteollisuudessa (8,3 %). Puutuoteollisuudessa pitkän ajan vuosikasvu on kuitenkin vain -4,8 %. Aiempien vuosien laskut johtuvat tuotantoyksiköiden lakkautuksista.

Terveysteknologiassa alan piristyminen on heijastunut myös palkkasummaan, viime vuonna kasvua oli 6,5 %.

Kaupan alan palkkasumma säilyi ennallaan, mutta keskimääräinen vuosikasvu on ollut 3 % tasolla. Palkkasumman kasvu oli viime vuonna liikevaihdon kehitystä selvästi heikompaa.

Matkailussa palkkasumman pitkän ajan kasvu on 3,1 %. Palkkasumma on laskenut vain vuosina

2015, 2014 ja 2010. Vuonna 2017 kasvua oli 1,4 %.

Metalliteollisuuden palkkasumma on ollut kasvussa useamman vuoden, viime vuonna 2,1 %.

Melko pienen sähköteknisen valmistuksen palkkasumma kasvu oli viime vuonna 7,6 % ja pitkällä ajalla seurattavien alojen nopein 8,3 % vuodessa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palkkasumma kasvoi usean vuoden ajan, keskimäärin 3,2 % vuodessa. Vuonna 2017 palkkasumma säilyi kuitenkin ennallaan.

Ylä-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
Ylä-Savon seutukunta						
A-X Kaikki toimialat	2,6	-0,8	1,7	3,5	3,7	3,3
Teollisuus	2,7	2,1	1,5	8,2	10	6,4
Elintarviketeollisuus	1,4	-6,6	-6,1	3,5	4,2	2,8
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	-1,1	4,2	14,2	-3,5	7,4	-12,6
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,4	-4,9	8,3	9,8	12,6	7,6
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	4,6	6,3	0,1	11,8	11,3	12,4
Koko metalli	4,6	5,3	0,5	11,5	12,3	10,8
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	1,7	-1,5	3,9	0,2	2,1	-1,7
Tukku- ja vähittäiskauppa	2,7	1,7	0,3	1,4	1	1,8
Uusi yrityspalvelut	1,9	-1,8	0,9	-3,5	-2,4	-4,7
Matkailuklusteri	3,2	-3,4	1,5	-0,9	-1,6	-0,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1,5	-0,5	-1	1,9	0,4	3,4

Ylä-Savossa palkkasumman pitkä ajan kasvu on 2,6 %, viime vuonna kasvua oli 3,5 %.

Palkkasumma kasvoi nopeasti rakentamisessa (9,8 %) ja metalliteollisuudessa (11,5 %), selvästi keskimääräistä vuosikasvu paremmin. Näiden alojen liikevaihto kasvoi myös nopeasti.

Puutuoteollisuudessa palkkasumma laski (-3,5 %) aiemmista vuosista poiketen ja keskimääräinen vuosikasvu on -1,1 %

Kaupan alalla palkkasumma säilyi maltillisessa 1,4 % kasvussa. Alan palkkasumma on tähän mennessä laskenut vain vuosina 2009 ja 2013.

7.5.2018

Elintarviketeollisuudessa palkkasumma väheni kaksi vuotta peräkkäin, mutta kääntyi viime vuonna 3,5 % kasvuun hyvän liikevaihtokehityksen seurauksena.

Yrityspalveluissa palkkasumma kasvu on ollut heikkoa, viime vuonna -3,5 %. Kuljetuksessa palkkasumma säilyi lähes ennallaan

Matkailussa palkkasumma heikkeni -0,9 mutta vuotuinen keskikasvu on ollut 3,2 %.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palkkasumma kasvoi viime vuonna 1,9 % mutta laskua oli vuosina 2012-2013 ja 2015. Keskimääräinen vuosikasvu on ollut 1,5 %.

Varkauden seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

Varkauden seutukunta	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017 (1-6)	2017 (7-12)	2017 (7-12)
A-X Kaikki toimialat	0,5	2,4	0,3	1	1	1
Teollisuus	-1,3	3,5	-2,5	1	0,1	2
Sahatavaran, puutuotteiden ja huonekalujen valmistus	0,2	0,6	7,2	3,9	5,4	2,4
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	4,5	15,4	-6,9	6,3	10	3,2
Metallin, metallituotteiden, koneiden ja laitteiden valmistus	1,5	3	-3	3,5	2,1	5
Koko metalli	1,2	3,3	-3	3,5	2,2	4,8
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	-6,6	11,1	0,5	-5	-6,7	-3,1
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	0,9	-4,9	6,4	3	5,3	0,9
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,6	2,9	1	-1,9	-3,5	-0,3
Uusi yrityspalvelut	2,9	5,6	-1,2	2,9	1,1	4,8
Matkailuklusteri	0,7	4,6	-0,8	-0,9	-2,9	1,1
Energiateknologiaklusteri	3,2	2,3	-3,2	4,9	2,7	7,2
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1,2	-2,5	0,8	-0,4	0	-0,8

Varkauden seudulla kaikkien toimialojen palkkasumma kasvoi maltillisesti (1,0 %), keskimääräisen vuosikasvun ollessa 0,5 %.

Merkittävimmin palkkasumma kasvoi rakentamisessa (6,3 %) ja energiateknologiassa (4,9 %). Molemmassa kasvu keskimääräisen kasvun yläpuolella.

Sahatavarassa palkkasumma kasvoi toista vuotta peräkkäin, viime vuonna 3,9 %. Alan liikevaihto on ollut myös kasvussa.

Kuljetuksessa palkkasumma kasvoi toista vuotta peräkkäin, viime vuonna 3,0 %. Iso osa alan palkkasumman kasvusta selittyy seudulla tehdyistä noin 300 M€ investointien työllisyysvaikutuksista. Tehdyt investoinnit ovat ilmeisesti heijastuneet myös lisääntyneisiin kuljetuksiin.

Huolto- ja asennuspalveluiden palkkasumman laski viime vuonna -5,0 %, mutta vuonna 2015 kasvua oli 11,1 % ja vuonna 2014 jopa 19 %. Silti pitkällä aikavälillä alan vuosikasvu on ollut -6,6 %, mikä viittaa siihen, että vientiprojekteissa asennuspalveluja hankitaan aikaisempaa enemmän ulkomailta.

Matkailualan palkkasumma heikkeni toista vuotta peräkkäin, viime vuonna -0,9 %. Pitkän ajan vuosikasvu on 0,7 %. Kaupassa palkkasumma laski -1,9 % ja yrityspalveluissa nousi 2,9 %.

Suuri osa metallituotteiden ja koneiden valmistuksesta kuuluu energiaklusteriin. Alalla palkkasumma nousi viime vuonna 3,5 % ja vuotta aikaisemmin -3,0 %. Pitkän aikavälin kasvu on koko energiaklusteria vähän heikompi 1,2 % vuodessa, mikä johtuu konepajojen toiminnan osittaisesta supistumisesta.

Sosiaali- ja terveysalan palkkasumma on kasvanut 2005-2017 vuositason 1,1 %. Viime vuonna palkkasumma laski -0,4 %. Sen sijaan vuosina 2012-2013 palkkasumma kasvoi nopeasti.

7.5.2018

Koillis-Savon seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

Koillis-Savon seutukunta	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
A-X Kaikki toimialat	-0,1	0,4	-7,2	-2,2	-1,2	-3,1
Teollisuus	-3,3	6,5	-20,4	9,5	11,2	8
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	6,8	-2,5	3	5,6	6,4	5
Kuljetus, varastointi, posti- ja teleliikenne ja kustannustoiminta	-1,1	3,7	-34	-14,7	-14,9	-14,5
Tukku- ja vähittäiskauppa	0,3	-0,3	-9,5	-2,2	-2,5	-1,9
Matkailukustansi	3	5,8	1,2	-0,9	3,5	-4,8
Terveys- ja sosiaalipalvelut	1,8	0,8	1,9	-1,9	-0,5	-3,3

Koillis-Savossa palkkasumman arvo laski viime vuonna -2,2 %. Ainoastaan teollisuuden ja rakentamisen palkkasumma kasvoi.

Teollisuudessa kasvua oli 9,5 %, mutta vuonna 2016 palkkasumman arvo heikkeni jopa -20%.

Rakentamisessa pitkän ajan vuosikasvu on ollut korkea 6,8 %, viime vuonna palkkasumman määrä nousi 5,6 %. Kuljetuksessa on pitkällä ajalla ollut -1,1 % kasvu ja viime vuonna palkkasumman arvo romahti jopa -14,7 %. Kaupan alalla palkkasumma on laskenut usean vuoden ajan, viime vuonna jopa -2,2 %.

Matkailussa kasvu on hidastunut vuoden 2015 jälkeen. Viime vuonna palkkasumma laski -0,9 % ja keskimääräinen vuosikasvu on 3 %.

Terveysalalla palkkasumma on kasvanut melko tasaisesti noin 2 % vuosivauhtia, viime vuonna laskua kuitenkin -1,9 %.

Sisä-Savo+ seutukunnan aluetalouden suurimpien toimialojen palkkasumman muutos/vuosi % v. 2005-2017, 2015, 2016, 2017 sekä puolivuositain v. 2017.

Sisä-Savo+ seutukunta	Muutosprosentti					
	Keskim. v. 2005-2017 (12 v.)	2015	2016	2017	2017 (1-6)	2017 (7-12)
A-X Kaikki toimialat	1,9	-0,3	2,4	0,8	0,4	1,1
Teollisuus	1,7	-2,8	4,1	1,5	0,7	2,4
Elintarviketeollisuus	3,3	-0,1	-2,4	2,7	1,8	3,6
Rakentaminen + ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	2,1	-3,2	7,5	2,2	1,2	3,1
Koko metalli	0,6	1,8	4,8	-6,4	-7,7	-5,1
Tukku- ja vähittäiskauppa	1,5	3	1,5	-3,4	-4,3	-2,5
Matkailukustansi	1	2,1	5,6	2,8	1,4	4,1
Terveys- ja sosiaalipalvelut	2,1	-2,1	3,3	1,4	1,1	1,7

Sisä-Savossa palkkasumman kasvu on pitkällä aikavälillä ollut 1,9 %, viime vuonna kasvua oli 0,8 %.

Viime vuosina palkkasumman kasvua on kiihdyttänyt elintarviketeollisuus 3,3 % keskimääräisellä vuosikasvulla. Viime vuonna alan palkkasumma nousi 2,7 % kahden vaimumman vuoden jälkeen.

Metalliteollisuudessa keskimääräinen vuosikasvu on ollut 0,6 %. Viime vuonna laskua oli -6,4 %. Alan palkkasummassa on ollut kohtalaisen suuria nousuja ja laskuja eri vuosina.

Rakentamisen palkkasumma kehittyi vaisusti neljä vuotta, mutta kääntyi vuonna 2016 kasvuun ja viime vuonna kasvua kertyi 2,2 %. Kaupan palkkasumma supistui -3,4 %.

Matkailun palkkasummassa on useamman vuoden kasvu, joka on selvästi keskimääräistä vuosikasvua parempaa.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden palkkasumma on kasvanut kahtena vuonna peräkkäin, viime vuonna 1,4 %.

7.5.2018

Liikevaihdon, palkkasumman ja viennin vuosimuutokset

	V. 2017 milj. €	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liikevaihto													
Kuopion seutukunta	6 624	6,3	10,7	11,8	-14	5,3	5,9	4,6	2,1	-0,7	2,3	4	5,6
Varkauden seutukunta	1 888	-3,1	8,2	9,3	-22,9	-4,5	1,2	3	-9,7	-0,1	0,2	1,4	5,8
Sisä-Savo+ seutukunta	944	11	7,1	1,1	-9,6	9,7	3,1	2,6	11,4	3,5	-0,9	4,5	10,2
Ylä-Savon seutukunta	2 548	6	12,9	8,2	-18,7	11,2	11,1	1,7	-1,5	2,3	1,1	5,2	8,4
Koillis-Savon seutukunta	302	5,4	9,6	1,2	-21,4	6,4	9,5	15,8	-5,5	0,5	2,8	-9,8	11,8
Pohjois-Savo	12 312	4,2	10,4	9,1	-17	5	6,5	3,7	-0,2	0,2	1,5	3,6	6,7
Koko maa	414 966	10,6	8,2	6,4	-16,2	9,3	7,8	1,7	-2,1	-0,1	-0,9	2,3	6,1
Palkkasumma													
Kuopion seutukunta	1 989	4,6	7	7,7	2,2	2,6	6	2,8	3,4	1,3	0,1	5	2,4
Varkauden seutukunta	402	3,3	0,8	4,2	-7,1	-4,9	4	3,8	0,2	-0,5	2,4	0,3	1
Sisä-Savo+ seutukunta	183	4,3	3,2	4	1,4	4,1	1,8	-0,5	1,7	1,7	-0,3	2,4	0,8
Ylä-Savon seutukunta	529	5,2	7,3	6,9	-4,9	4,4	6,4	3,7	-0,5	1,9	-0,8	1,7	3,5
Koillis-Savon seutukunta	86	4,7	5,5	4,5	-8,3	3,8	3,6	7,4	-7	-5,2	0,4	-7,2	-2,2
Pohjois-Savo	3 193	4,4	5,8	6,6	-1,1	1,7	5,3	3	1,8	1	0,2	3,4	2,2
Koko maa	83 302	4,5	5,9	7	-1,1	1,7	4,7	3,4	1	0,7	0,8	1,6	2,2
Vienti													
Kuopion seutukunta	654	19	10,3	14,5	-25,7	11,4	18,2	5,8	0,5	-8,3	8,6	-4,1	11,3
Varkauden seutukunta	579	-18,9	2,2	21,4	-26,1	2	7,1	11,5	-21,4	-0,7	-13,3	3,6	14,8
Sisä-Savo+ seutukunta	231	28,9	-0,1	-4,8	-12,4	34,2	7,8	-1,1	23,5	-2,1	-4,9	16,5	24,5
Ylä-Savon seutukunta	521	14	28,8	5,5	-28,5	19,1	19,7	3,4	-5,6	3,9	20,3	10,1	21,3
Pohjois-Savo	2 020	0,1	9,8	12,4	-27,1	11,1	13,8	8,1	-9	-0,8	1,8	3,6	16,4
Koko maa	103 264	18,9	8,4	4,4	-30,7	15,1	9,3	-0,1	-3,6	1,1	-3,2	0,4	7,8

7.5.2018

2. Työvoimavarat ja työllisyys

Positiivinen työllisyyskehitys jatkuu

Työttömiä työnhakijoita oli Pohjois-Savon TE-toimistoissa vuonna 2017 keskimäärin 13 518. Vuoden takaiseen verrattuna laskua oli 11 prosenttia. Työttömien osuus työvoimasta lähti Pohjois-Savossa laskuun jo maaliskuussa 2016 ja on sen jälkeen jatkanut laskuaan. Laskuvauhti voimistui vuoden 2017 loppupuolella. Työttömyys on vähentynyt kaikissa ikäryhmissä ja vähenemä koskee sekä miesten että naisten työttömyyttä. Pohjois-Savon työttömyys alenee kuitenkin hieman muuta maata hitaampaan tahtiin.

Nuorten työttömyys on laskenut koko viime vuoden ajan ja vuoden 2017 lopussa nuoria, alle 25-vuotiaita oli työttömänä lähes 21 % edellisvuotta vähemmän. Nuorille on suunnattu paljon erilaisia hankkeita ja työllistymistä edistäviä palveluja, mikä näkyy nuorten työllistymisenä. Seutukunnittain tarkasteltuna nuorten työttömyys on parhaiten alentunut Ylä-Savossa (-24 %).

Pitkäaikaistyöttömien eli yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleiden määrä on laskenut viimeisen vuoden aikana siten, että alkuvuodesta 2017 pitkäaikaistyöttömien määrä laski noin 3 %:n kuukausivauhtia, kiihtyen loppu vuodesta jopa 20 %:iin edelliseen vuoteen verrattuna. Pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa hiukan yli 4 000 eli yli 1000 henkilöä edellisvuotta vähemmän.

TE-palvelujen piirissä olevien työnhakijoiden määrä on laskenut, esimerkiksi kuluvan vuoden tammikuussa palveluissa olevien määrä oli 12 % vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Alenema koskee lähes kaikkia TE-palveluja.

Uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin Pohjois-Savon TE-toimistoon vuoden 2017 aikana 25 200 työpaikkaa, mikä on vajaa 1 000 työpaikkaa edellisvuotta enemmän. Vuoden 2017 aikana uusia avoimia työpaikkoja oli eniten palvelu- ja myyntityöntekijöille ja asiantuntijoille. Edellisestä vuodesta uudet avoimet

työpaikat lisääntyivät kuitenkin eniten prosessi- ja kuljetustyöntekijöille sekä rakennus-, korjaus- ja valmistustyöntekijöille.

Työmarkkinoiden toimivuuden näkökulmasta työpaikkojen keskimääräinen avoinnaolon kesto on noussut viimeisen kolmen vuoden aikana 34 vuorokaudesta 42 vuorokauteen. Tämä johtuu ammattitaitoisesta työvoiman saatavuuden vaikeutumisella ja työn rakenteen muutoksilla. Matalan koulutustason työtehtävät vähenevät ja erityisosaamista edellyttävien työpaikkojen tarjonta lisääntyy. Rekrytointiongelmat ovat tasaisesti nousseet parina viimeisenä vuonna.

TE-toimiston laatiman ammattibarometrin mukaan Pohjois-Savossa suurin pula on erityisopettajista, koneenasentajista ja koneistajista, kuulontutkijoista ja puheterapeuteista, myyntiedustajista ja puhelin- ja asiakaspalvelukeskusten myyjistä. Vastaavasti ylitarjontaa maakunnassa on eniten graafisista ja multimediasuunnittelijoista, kuvataiteilijoista, käytön tukihenkilöistä, muusikoista, laulajista ja säveltäjistä, vaattureista, pukuompelijoista, turkkureista, hatuntekijöistä ja yleissihteereistä.

Ottaen huomioon hyvän talouskehityksen ja avointen työpaikkojen hyvän kehityksen on työttömyys laskenut suhteellisen hitaasti. Tämä on johtunut erityisesti siitä, että työmarkkinoille on tullut uusia aktiivisia työnhakijoita. Tämä näkyykin mm. hyvänä työllisyysasteen kehityksenä. Pohjois-Savon työllisyysaste on pitkään pysytellyt 67 %:n tuntumassa, mutta nousi viime vuoden aikana 68 %:iin, koko maan keskiarvon ollessa 69,6 %. Pohjois-Savossa naisten työllisyysaste (69,3 %) on miesten työllisyysastetta (66,8 %) korkeampi, kun koko maan tasolla on päinvastainen tilanne.

Lomautettujen määrä on ollut reilusti edellisvuotta vähäisempi. Suurempia lomautuksia ei alueella ole ollut koko vuoden aikana, eikä niitä ole tällä hetkellä tiedossa

7.5.2018

Lähtulevaisuuden näkymät

Työttömyyden lasku jatkuu. Työttömien työnhakijoiden määrän odotetaan vähenevän nopeammin kuin viime vuonna. Myös pitkäaikaistyöttömyys jatkaa laskuaan.

Rekrytointiongelmät lisääntyvät ja työvoiman saavuushaasteet koskettavat uusia ammattiryhmiä.

7.5.2018

Väestö, työttömyys, työvoima ja muuttoliike TÄHÄN UUSI TAULUKKO

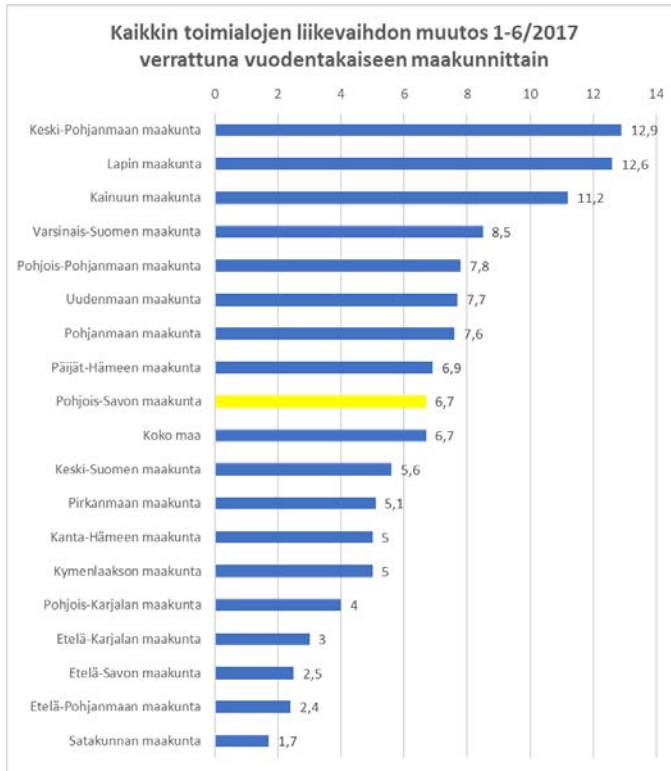
Pohjois-Savo	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
kokonaisväkiluku Pohjois-Savossa 1)	252 842	251 976	251 356	251 095	250 064	249 498	248 872	248 423	248 182	247 943	248 130	248 233	248 430	248 407	248 129	247 776	246 653
nettomuutto (sis.siirtolaisuuden) 1)	-930	-525	-354	-232	-933	-402	-219	-243	-63	-17	443	557	580	581	301	375	
syntyneiden enemmyys 1)	-6	-354	-263	-40	-118	-175	-409	-244	-191	-231	-261	-463	-379	-598	-606	-726	-854
työttömyysaste % (Työministeriö) 2)	15,1	14,1	13,4	13,2	12,6	11,3	10,1	9,7	12,4	11,8	10,4	10,7	12,1	12,7	14	13,4	12,0
työllisyysaste (TK/työvoimatutkimus)	59,8	60,4	61,6	62,1	63,3	63,8	62,5	64,7	62,2	63,7	63,6	65,4	67,1	67,2	65,6	67,0	68,0
työttömät (Työministeriö)	17 693	16 114	15 323	15 032	14 377	13 118	11 685	11 082	14 185	13 551	12 185	12 360	13 662	14 424	15 838	15 189	13 518
- muutos ed. vuosi	-804	-1579	-791	-291	-655	-1259	-1433	-603	3103	-634	-1366	175	1 302	762	1 414	-649	-1 671
- muutos % / vuosi	-4,3	-8,9	-4,9	-1,9	-4,4	-8,8	-10,9	-5,2	28,0	-4,5	-10,1	1,4	10,6	5,3	8,9	-4,3	-12,4
työvoima (TK/työvoimatutkimus)	115 000	115 000	115 000	115 000	116 000	116 000	114 000	115 000	115 000	117 000	116 000	116 000	117 000	118 000	115 000	116 000	116 000
työllinen työvoima (TK/työvoimatutkimus)	100 000	101 000	103 000	103 000	104 000	105 000	103 000	106 000	102 000	105 000	104 000	106 000	108 000	108 000	104 000	105 000	106 000
Koko maa																	
työttömyysaste % (Työministeriö)	11,7	11,3	11,1	11,1	10,6	9,5	8,2	7,6	9,8	10,0	9,1	9,4	11,3	12,4	13,4	13,2	11,5
työttömyysaste % (TK/työvoimatutkimus)	9,1	9,1	9	8,8	8,4	7,7	6,9	6,4	8,2	8,4	7,8	7,7	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6
työllisyysaste (TK/työvoimatutkimus)	67,7	67,7	67,3	67,2	68	68,9	69,9	70,6	68,3	67,8	68,6	69,0	68,5	68,3	68,1	68,7	69,6

7.5.2018

3. Pohjois-Savon kehityskuva

3.1 Maakuntien vertailu 1-6/2017

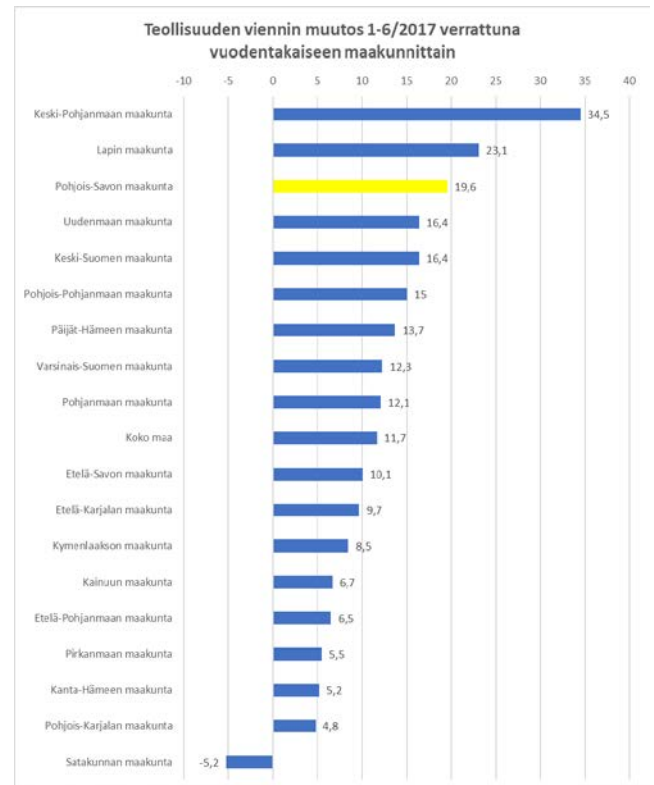
Liikevaihto

Liikevaihdon kehityskuvioissa maakunnat on järjestetty vuoden 2017 tammi-kesäkuun muutosten mukaan (suurin muutos ylimpänä), sillä TEM:n valtakunnalliset vertailutiedot eivät vielä ulotu koko vuodelle 2017.

Vuoden 2017 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana liikevaihdon kehitys oli Pohjois-Savossa koko maan tasolla.

Kasvu on ollut erittäin voimakasta Keski-Pohjanmaalla, Lapissa ja Kainuussa. Huomionarvoista on myös suurten talousalueiden (Uusimaa, Varsinais-Suomi ja Pohjois- Pohjanmaa) vahva kasvu.

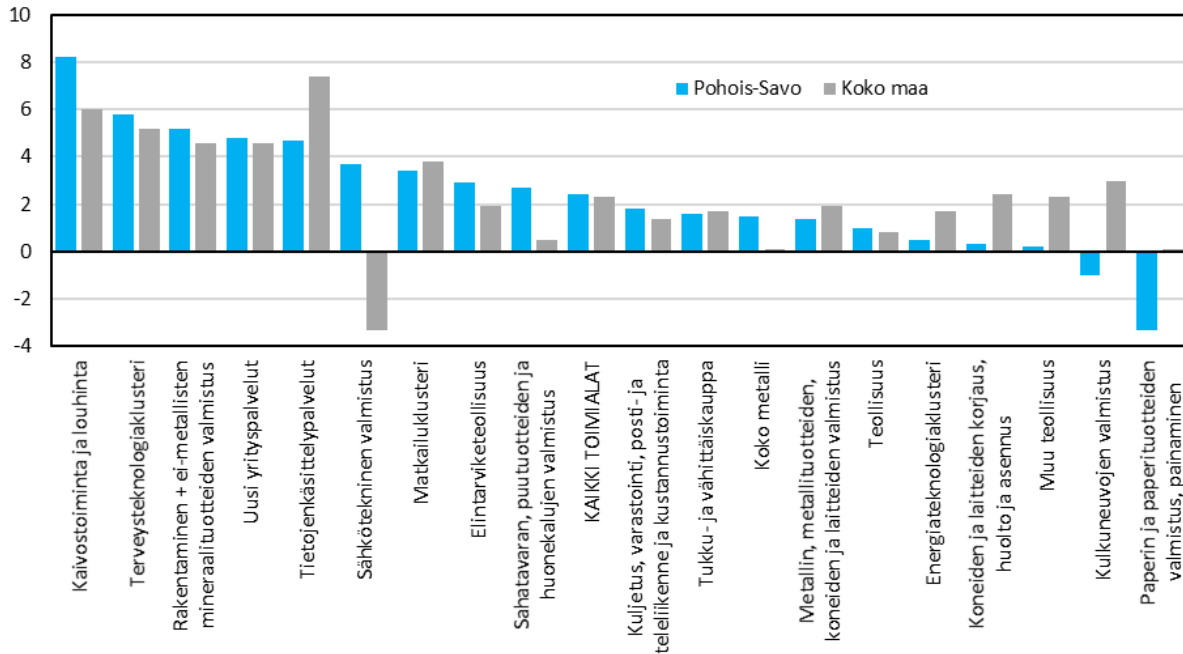

Vuoden 2017 alkupuoliskolla kaikkien maakuntien vienti kasvoi Satakuntaa lukuun ottamatta. Pohjois-Savossa vienti kasvoi kyseisenä aikana kolmanneksi eniten, ainoastaan Keski-Pohjanmaalla ja Lapissa kasvu oli suurempaa.

7.5.2018

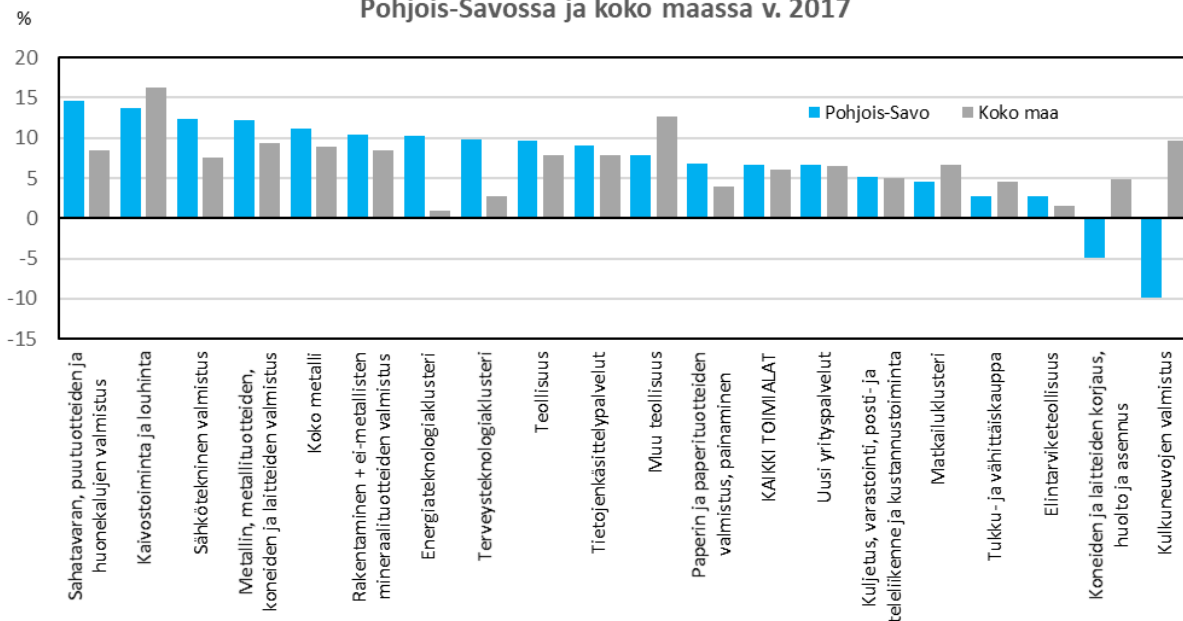
3.2 Toimialojen kehitys v. 2006 – 2017 ja v. 2017

Liikevaihdon keskimääräinen vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa kaudella 2006-2017

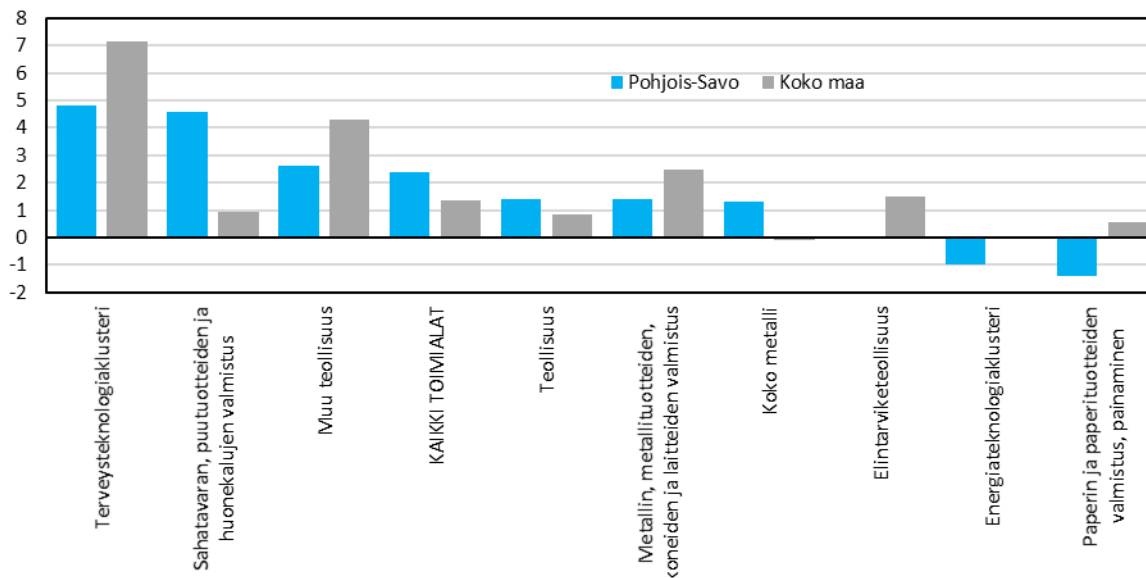
Lähde: Tilastokeskus/Suhdannepalvelu

Liikevaihdon vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa v. 2017

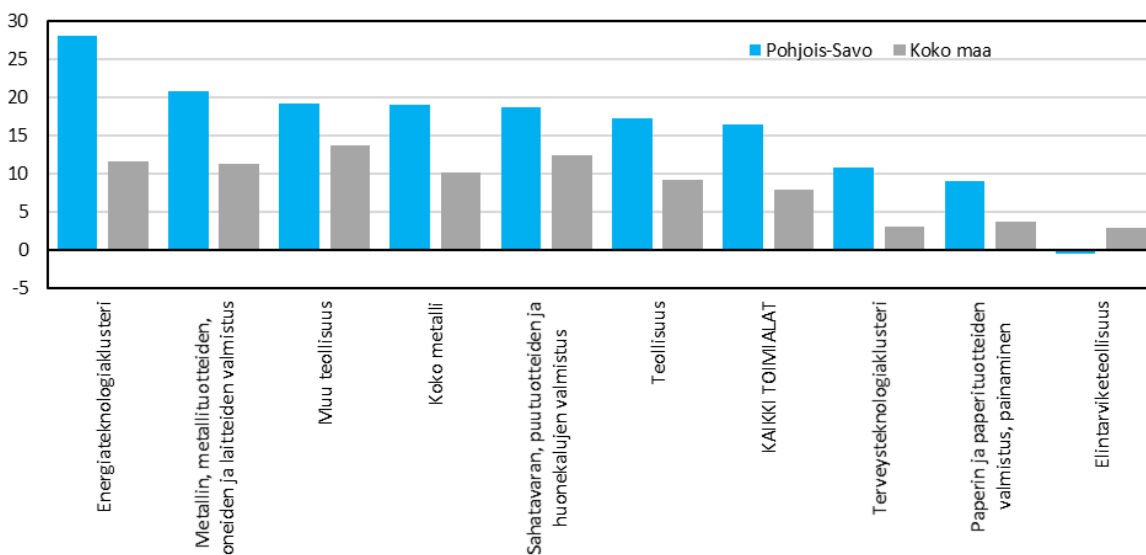

7.5.2018

Teollisuuden viennin keskimääräinen vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa kaudella 2006-2017

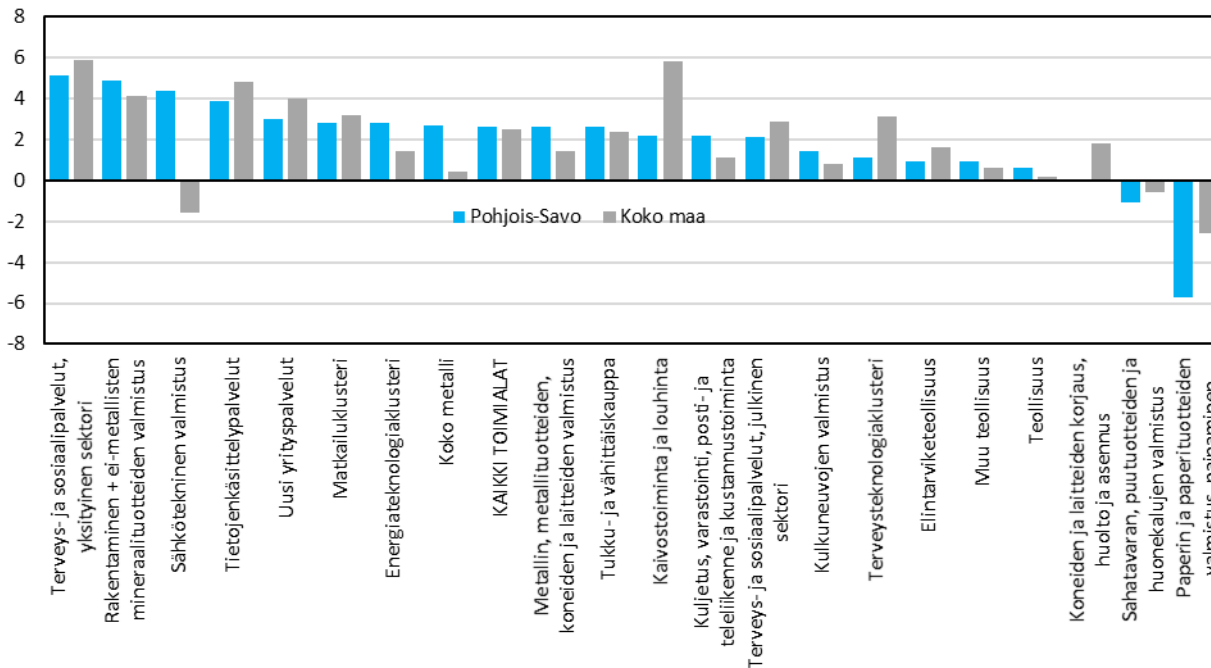

Teollisuuden viennin vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008) Pohjois-Savossa ja koko maassa v. 2017

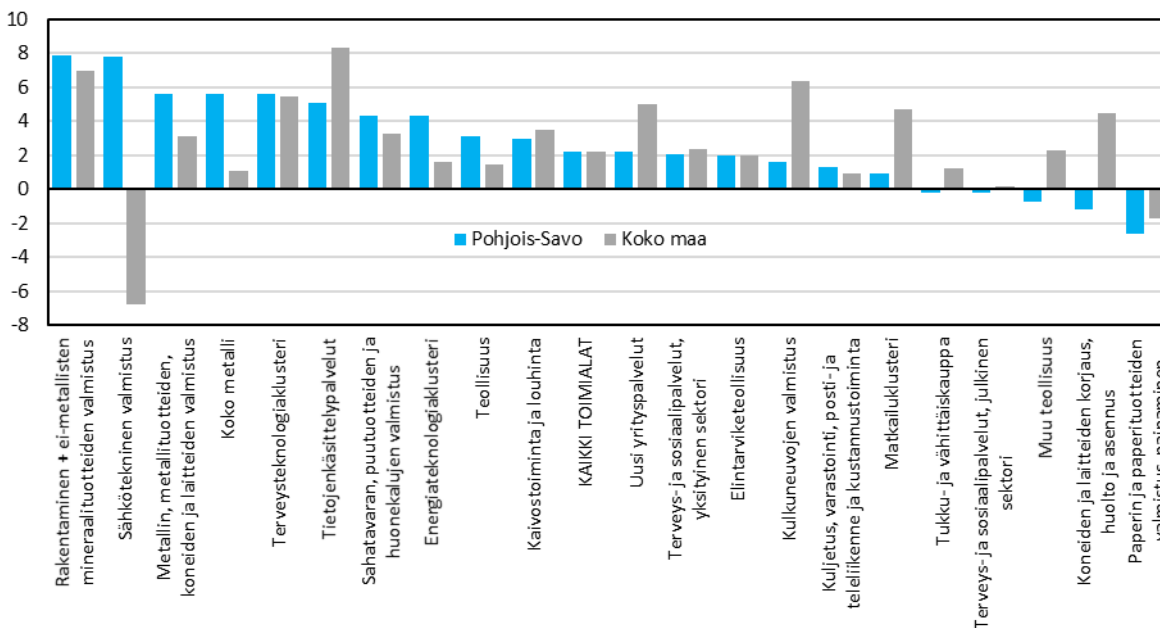

7.5.2018

Palkkasumman keskimääräinen vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008)
Pohjois-Savossa ja koko maassa kaudella 2006-2017

Palkkasumman vuosimuutos % toimialoittain (TOL2008)
Pohjois-Savossa ja koko maassa v. 2017

7.5.2018

3.3 Toimialojen trendit v.2005 - joulukuu 2017

Tilastokeskus ei julkaissut kevään 2018 toimituksessa trendivertailukuvia, joissa oli samassa kuvassa koko maan vertailusarjoja ja maakunnan/seutukuntien sarjoja. Koko maan vertailusarjoissa perusvuosi on edelleen 2010 (Pohjois-Savon kohdalla 2015), jolloin sarjojen vertaileminen samassa kuvassa ei ole mielekäästä indeksien eri tason takia. Indeksien muutokset ovat kuitenkin eri perusvuosilla samoja, joten suuntaa voi edelleen vertailla.

7.5.2018

*Liite***HUOM.**

Aiemmista aluetalousskatsauksista poiketen kevään 2017 raportissa ei tuoda esille euroestimaatteja. Tämä johtuu tilastokeskuksen tuottaman aineiston luotettavuusongelmista, joita on ilmennyt eri seutujen ja toimialojen euromääräisiin volyymitietoihin. Kevään katsauksessa kuvataan vuosimuutoksia ja näitäkin tietoja tulee pitää suuntaa-antavina, ei absoluuttisina totuuksina. Syynä tietojen epätarkkuuteen on tilastokeskuksen käyttämä yrityspohja, joka ei kaikilla seuduilla ole täysin kattava.

Vuoden 2014 kevään aluetalousskatsauksessa tehtiin muutoksia toimialaluokituksiin. Muutoksien avulla voidaan paremmin seurata Pohjois-Savon avaintoimialojen kehitystä mutta huomioida myös seutujen erot. Vuonna 2015 seurantaan saatiin mukaan elintarvikealan vienti, sähkötekniikan vienti jätettiin pois.

Muutokset on huomioitu myös seurantavuosiin.

Terveysteknologiaklusteri pitää sisällään seuraavat alat:

- Lääkeaineiden valmistus
- Lääkkeiden ja muiden lääkevalmisteiden valmistus
- Säteilylaitteiden sekä elektronisten lääkintä- ja terapialaitteiden valmistus
- Lääkintä- ja hammaslääkintäinstrumenttien ja -tarvikkeiden valmistus (pl. hammasproteesit)
- Hammasproteesien, keinohampaiden ym. valmistus
- Biotekninen tutkimus ja kehittäminen
- Lääketieteellinen tutkimus ja kehittäminen

Em. alat eivät ole mukana terveys- ja sosiaalipalveluissa (palkkasummassa).

Matkailuklusteri korvaa aiemmin käytetyn majoitus- ja ravitsemistoiminnan. Matkailuklusteri käsittää seuraavat alat:

- Linja-autojen tilausliikenne
- Sisävesiliikenteen henkilökuljetus
- Hotellit, ravintolat
- Motellit, matkustajakodit ja vastaavat majoitusliikkeet
- Retkeilymajat

- Lomakylät yms. majoitus
- Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet
- Asuntolat ja täysihoidotat yms.
- Maatilamatkailu, bed & breakfast
- Lomamökkien vuokraus
- Muualla luokittelematon majoitustoiminta
- Matkatoimistojen toiminta
- Matkanjärjestäjien toiminta
- Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.
- Esittävät taiteet
- Esittäviä taiteita palveleva toiminta
- Urheiluseurojen toiminta
- Kuntokeskukset
- Huvi- ja teemapuistojen toiminta
- Hiihto- ja laskettelukeskukset
- Muualla luokittelematon huvi- ja virkistystoiminta

Energiateknologiaklusteri sisältää seuraavat alat:

- Keskuslämmityspatterien ja kuumavesivaraajien valmistus
- Höyrykattiloiden valmistus (pl. keskuslämmityslaitteet)
- Teollisuusuunien, lämmitysjärjestelmien ja tulipesäpolttimien valmistus
- Sähkön erillistuotanto lämpövoimalla
- Sähkön ja kaukolämmön yhteistuotanto
- Teollisuutta palveleva sähkön ja lämmön tuotanto
- Kaasun tuotanto
- Kaasumaisten polttoaineiden jakelu putkiverkossa
- Kaasun kauppa putkiverkossa
- Kaukolämmön ja -kylmän erillistuotanto ja jakelu
- Teollisuutta palveleva lämmön ja kylmän erillistuotanto
- LVI-tekniinen suunnittelu
- Kone- ja prosessisuunnittelu (vain Varkaus)
- Muu tekninen palvelu (vain Varkaus)
- Muu tekninen testaus ja analysointi (vain Varkaus)

Yrityspalveluihin on lisätty rahoitus- ja vakuutustoiminta sekä kiinteistöala.

Aluetalousskatsauksen liikevaihtoa, vientiä ja palkkasummia koskevat tiedot on toimittanut Tilastokeskus, asiakaskohtaisena tietopalveluna. Tietoja ja kuviota on tarkasteltu ja muokattu edelleen Pohjois-Savon liitossa. Työvoimaa ja työllisyyttä kuvaavat tiedot on saatu Pohjois-Savon ELY-keskukselta.

7.5.2018

Ajankohtaisten suhdanteiden kuvauksessa pääpaino on vuoden 2017 tiedoissa em. liikevaihdon, viennin ja palkkasumman osalta.

2000-luvun seurantakauden 2005-2017 vuosimuutosten keskiarvot on laskettu erillisen laskukaavan mukaan, jossa tarkastellaan mm. ajanjakson alun ja lopun keskimääräistä vuosimuutosta.

Loppuvuoden 2017 tiedot ovat suuntaa antavia ja voivat myös tarkentua myöhemmin.

Tilastollinen informaatio on vuosien saatossa lisääntynyt määrällisesti ja parantunut laadullisesti, mutta nykyisen kaltaisissa voimakkaiden muutosten taitekohdissa pitkien aikasarjojen saatavuuteen ja historialliseen kehitykseen perustuvien ennusteiden käytökelpoisuus joutuu koetukselle.

Yritysten liikevaihdon ja viennin kasvun elpymisen voimakkuutta eri toimialoilla voidaan aluetalouskatsauksessa käytettävissä olevalla aineistolla arvioida pääpiirteittäin (ainoastaan suurimmat toimialat) seuraavan kerran alkusyksystä 2018 sekä tarkemmin seuduittain ja toimialoittain vuoden kuluttua keväällä. Työllisyydestä ja väestönmuutoksista saadaan tietoja kuukausittain, jotka ELY-keskus ja Pohjois-Savon liitto julkaisevat säännöllisesti.

Lisätietoja antavat:

Pohjois-Savon Liitto

Sepänkatu 1, Kuopio, PL 247, 70101 Kuopio

aluekehityssuunnittelija Teemu Juntunen
e-mail: teemu.juntunen(at)pohjois-savo.fi
puh. +358 44 7142 670

Pohjois-Savon ELY-keskus

Kallanranta 11, PL 2000, 70101 Kuopio

Yksikön päällikkö, Yrittäjyys ja Osaaminen
e-mail jan.blomberg(at)ely-keskus.fi
puh. 0295 026 552